

Ingyenfüzet: „A babtermés értékesítésének jelentősége“.

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-u. 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 294-52.

Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463-09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetést djnak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádióna gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 46. szám.

Vasárnap, november 16

A szerkesztőség új címe: Budapest, V. Báthory-utca 24.

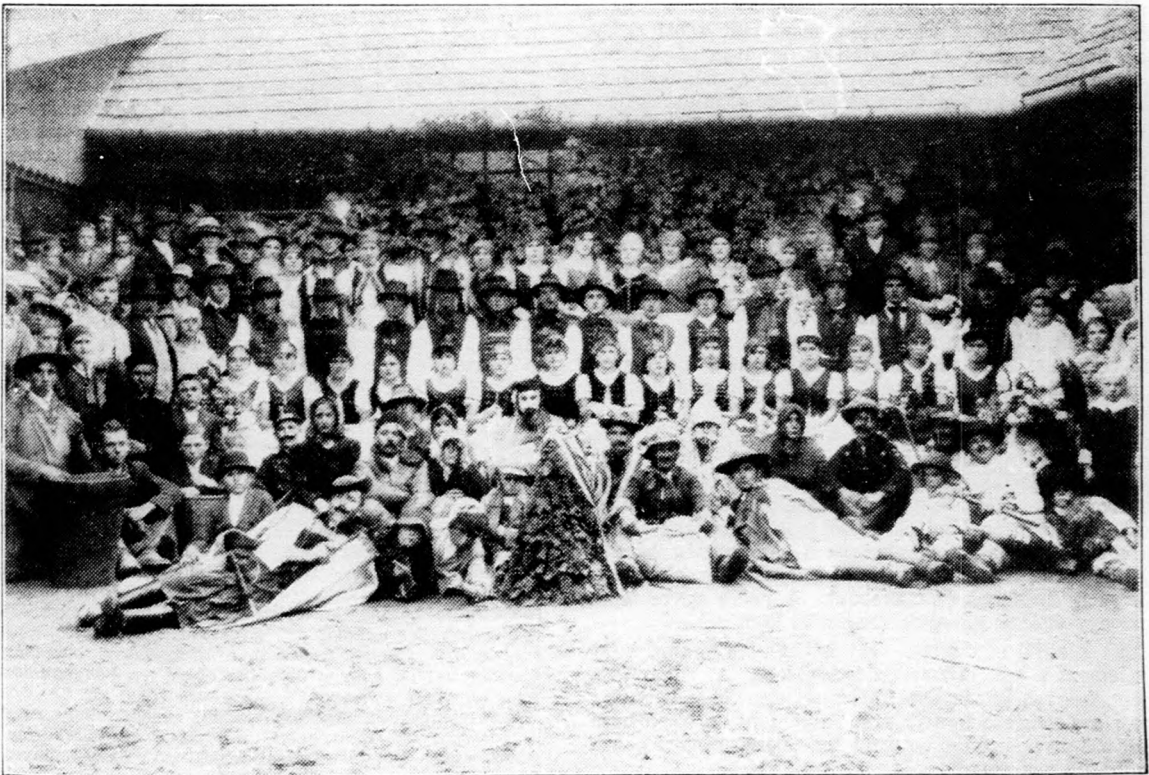
A mi hangunk.

A napokban két falura járó lapot tiltottak be. Az indoklás szerint azért, mert a mai nehéz és válságos időkben tüzes csóvákkal jártak az elkeseredés szalmakazalán, akkor, amidőn a nemzet minden fiának kézt kézbe téve kell dolgozni mindazért, amit elvesztettünk.

Nem sajnáljuk a két lapot, mert ez a hang a forradalmi idők, a pusztulást hirdető hangja, mely a falusi és polgári társadalom máglyatüzénél akar új világot terem-

teni. Ez a hang nem a mi hangunk, hanem a vészt hirdető, károgó hollóké, akik a gazdasági krízisben a maguk hasznát keresik, legyen az akár egyéni, akár anyagi, vagy politikai előny.

De igenis sajnáljuk mély, őszinte részvétellel a falu népét, a két lap olvasótáborát, amelyet ilyen kegyetlen csalódás ért. Igen, úgy járt ez az olvasótömeg, mint aki fut a szivárványhid felé, lázas lihegéssel szalad a fény,

A Tiszafüredi Gazdakör 1930 október hó 12-én rendezett nagy sikerű szüreti multságának rendezői.

(Schwarz Benedek fényképe.)

az ígért földje felé s közben elvesztette szeme elől. Ugy járt ez a tábor, mint akit hirtelen fejbekölnittek. Bódultan, kábultan mered maga elé, megcsaltnak, kiuzsuzoztattnak, szegénynek érzi magát, mert amiről azt hitte, hogy a tiszta igazság és a nemzet javát szolgálja, arról a nemzet öre, a kormány állapítja meg, hogy helytelen uton marsol és akaratlanul is tüzet gyújt maga körül.

A nagy Széchenyi mondását idézzük: „A szélsőségek sohasem vezetnek jóra, mert azok a fennálló rend vihar-magvát rejtik magukban.“

Valahogy úgy járt ez a két lap, mint az egyszeri mesebeli halászember, aki kiengedte, sok könyörgésre, a palackba zárt szellemet. Amíg a szellem az üvegben volt, fűt-fát, engedelmességet ígért, de amikor kiszabadult a palackból, mivel a halász nem tudta táplálni, hát egyszerűen felfalta őt.

Pontosan ez történt a két lappal, melyek a tömeglélek megszabályozott medréből lassanként eregették a vizet a féktelenség árkaiba és nem vették észre, hogy az elégedetlenség vize egyre dagad irásuk nyomán, amikor épp az ellenkezőre volna szükség.

Ez a két betiltás igazolja a *Vasárnap* hangját, eddigi magatartását. Mert a mi hangunk tiz estendő után is — mert a falut nem most fedeztük fel — a mérséklet, a kitartás, a reménység hangja volt, amely a vérzivataros időkben vállvetve segített hívó lélekkel a romok eltakarításában. Jól tudtuk azt is, hogy ez a mérsékelt, józan, megfontolt és előrelátó hang nem mindig tisztelt az olvasóknak. De mentünk tiz éven át a magunk utján és pilanatnyi előnyökért nem áldoztuk fel meggyőződésünket, amely abban csucosodik ki, hogy megalkuvást nem ismerő férfias lélekkel hirdessük a nemzet élniakarását azokkal szemben, akiket egy világnézet választ el tőlünk. Feláldoztuk sokszor talán népszerűségünket is, mert a régi megállapítás szerint, a tömegek szeretik azokat, akik elkápráztatják őket, de aki megpróbálja kiábrándítani őket, az áldozatul esik.

Mi ennek a teljes tudatában mégis megmaradtunk a nemzeti építógondolat vágyain, mert erőt adott az a tudat, hogy ez az ut az egyedüli ut. Mi nem pályáztunk az olyan népszerűsége, amely hasonlít a mágnestűhöz. A mágnestű is irányt mutat a hajónak, de soha utnak nem indítja. Mi inkább gőz akartunk és akarunk lenni, amely lendítő, kitarító erőt ad minden cselekvésünknek és amely célkitűzéseinek tengelyébe alkotmányos keretek között a hazát állítja.

A mi harcunk a falu népéért az alkotmány sáncai között folyik. Ezen az uton akarjuk kivívni jogos törekvéseinket, amely egyértelmű a falu kivánságaival. Tudjuk jól, hogy nagyon sok még a tennivaló. Tudjuk, hogy sok bajt kell orvosolni és sok könnyvet letörölni a falvakban. Tudjuk jól, hogy a gazdakivánságoknak csak kis része teljesült. A feladat nagyobb része még hátra van. És mégis mérsékelt a hangunk, a szavunk, mert ez a mai idők hangja.

Mert mit eredményezett az a harcias riadó? Azt, hogy a két lap nyomán új pártok alakultak, azt, hogy újra szétszaggatták a falu népét, azt, hogy az egységes gazdafronton már hovatovább hét zászló hirdeti az üdvösséget? A különbség közöttünk és közöttük az, hogy mi a *Faluszövetségben* akarjuk tömöríteni az ország minden falusi emberét, a legzsigzagabbtól a legszegényebbig, egy tábor, egy hatalmas erőt akarunk, ők pedig egyre tépik a falu egységének amugyis szegényes kontósát.

És kérjük: elérte-e ez a harcias hang, hogy azóta lement a bőr, eszma, az iparcikkek, a ruha ára, elérte-e, hogy a gazda drágábban adhassa el gabonáját: elérte-e azt, hogy a bor jó árért keljen és az olesó buza mellett a kenyér is olesó legyen? A feleletet minden gazda megadhatná reá maga.

Egyet azonban mégis elértek, azt, hogy konkolyt hintettek az egység szántóföldjébe és békebontók lettek

akkor, amidőn a nemzetnek, a falunak egységesnek, ösztetartónak kell lenni.

A tanulság mindebből az, hogy a jövőben ne csatlakozzon olyan szervezetekhez és sajtóhoz a falu népe, amely tüzeket gyújt, de azt elfelejti eloltani. A gyújtogatásból már elég volt.

Hanem sorakozzon abba a táborba, amely évtizedes becsületen, sokal munkát fejt ki a falu érdekében. A falu népének abban a táborban a helye, amely nem most találta meg a falura vezető utat és amelynek végső célja nem konkolyhintés, kacérkodás a veszedelemmel, hanem az építőmunka. Az igaz, hogy ez lassan megy, de hiszen a világot sem egy nap alatt teremtette a jó Isten. A bajok orvoslásához idő kell. Jegyezzük meg tehát jól, hogy minden fölfordulás a kommunizmusba vezet. Tüzes, harcias hang az utja és vége pedig a pusztulás. Ebből pedig már egyszer kóstolót kapott a nemzet.

Gondolja meg jól a falu népe, hogy melyik utat választja? Mert az ország életének és halálának oka lakosai van elrejtve.

Mi a magunk részéről csak egyet választhattunk. Az életet.

Ezt hirdeti a mi hangunk.

A haszonbérbeadó gazdák maguknak kívánják a boletta jövedelmét.

A földhaszonbérbeadók november hó 7-én az OMGE székházának nagy tanácskozótermében országos nagygyűlést tartottak. A nagygyűlés résztvevői Zichy Aladár gróf, titkos tanácsos, ny. minisztert választották meg a gyűlés elnökévé, aki néhány közvetlen szóval változta a gyűlés megtartásának okait. *Festetics* Sándor gróf előadó után *OsztroLuczky* Miklós, majd *Mohácsi* Lajos dr. dunántúli evangélikus esperes mondott hatásos beszédet. *Keresztes* János, *Várady* Lajos, *Szentkirályi* Gyula, *Jankovich* Béla, *Bugyi* Dávid, *Miklós* Béla dr. és *Csukássy* Vidor szólaltak még fel. Végül Zichy Aladár gróf összegezte a felszólalások eredményét, mely szerint a nagygyűlés kívánja a boletta-törvény olyan értelmű megváltoztatását, hogy a boletta-jövedelem a haszonbérbeadókat illesse meg. A nagygyűlés egyben kimondotta azt is, hogy a boletta árának felemelését ezidőszert nem kívánja.

Az Omge és a tejkérdés.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tejjgazdasági bizottsága november 6-án *Etek* Ernő elnöklésével és *Somssich* László grófnak, az OMGE elnökének részvétele mellett gyűlést tartott. *Konkoly-Thege* Sándor dr. főtitkár részletesen tájékoztatta a bizottságot a tejpiacon történt legutóbbi eseményekről és a tejértékesítés megjavítása és rendezése érdekében folytatott tárgyalások eredményeiről, majd a bizottság behatárolta a fővárosi tejpiac rendezésére és a termelői tejárak fenntartásának biztosítására alkalmas intézkedéseket és eszközöket. A termelő gazdák nagy örömmel értesültek a kormányról arról az elhatározásáról, hogy a tejértékesítés sokat vitatott kérdését a gazdák érdekei megvédése és a jelenlegi termelői tejárak fenntartása, sőt lehetőleg emelése mellett kívánja megoldani. Ezért a bizottság arra kéri a földművelésügyi minisztert, hogy a fővárosi tejpiac káros jelenlegének megszüntetése és a megfelelő tejárak biztosítása érdekében tervezett intézkedéseit a gyakorlatban minél előbb valósítsa meg. Hogy a tejértékesítés előmozdítására alkalmas rendelkezéseket a kormány a gyakorlatban kellő erővel és eredménnyel vihesse keresztül, a tejjgazdasági bizottság szükségesnek tartja, hogy a kormány ebben az irányban törvényes felhatalmazást szerezzen.

A legutóbbi tárgyalások remélni engedik, hogy az állandó és egységes tejársvonalat a jövőben sikerülni fog biztosítani, mert a tejárussal foglalkozó összes tényezők, a fűszerkereskedők, a vállalatok és a fogyasztási szövetkezetek kilitásba helyezték, hogy a tejtermelés érdekeinek megvédése mellett keresik a kibontakozás útját.

Megfíltották „A Föld” és a „Magyar Föld” című politikai hetilapok további megjelenését.

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) 1930. november hó 5-iki számában az alábbi rendeleteket közölte:

A m. kir. belügyminiszter a 263.022—1930. VII. sz. alatt kelt rendeletével a Budapesten Csoőr Lajos felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „A FÖLD” című politikai hetilap további megjelenését és terjesztését az 5484—1914. M. E. számú rendelet és az 1920. évi VI. t.-c. 1. §-ának 2. bekezdése alapján az ország belső rendjét és közbiztonságát veszélyeztető közleményei miatt megfíltotta.

A szóbanforgó lap ugyanis sorozatos közleményeivel a vidéki gazdatársadalomnak és földmunkásságnak az államhatalommal szemben állandó izgalomban tartása mellett mesterségesen igyekezett oly tömeg elégedetlenségét

fokozni, mely kihatásaiban az ország belső rendjének és közbiztonságának megzavarására vezetne.

A m. kir. belügyminiszter a 263.023—1930. VII. sz. alatt kelt rendeletével Budapesten, Vass Sándor dr. felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „MAGYAR FÖLD” című politikai hetilap további megjelenését és terjesztését az 5484—1914. M. E. számú rendelet és az 1920. évi VI. t.-c. 1. §-ának 2. bekezdése alapján az ország belső rendjét és közbiztonságát veszélyeztető közleményei miatt megfíltotta.

A szóbanforgó időszaki lap ugyanis az egyes társadalmi osztályok közötti ellentétek kiélezésével és a lelkek forradalmosítására törekvő közleményeivel az ország belső rendjét és közbiztonságát nagy mértékben veszélyeztette.

A Kormányzó Ur fokozottabb áldozatkészségre szólítja fel a társadalmat.

Horthy Miklós, Kormányzó Ur a következő kéziratot intézte Ernszt dr. népjóléti és munkügyi miniszterhez:

Kedves Ernszt dr.!

A világszerte uralkodó gazdasági válság szükségessé teszi az állam és társadalom minden tényezőjének összefogását a tél folyamán fenyegető nehézségek megelőzésére és elhárítására.

Az országosan kivetett inségjárulék hozadéka nem elégséges a felmerülő szükségletek teljes kielégítésére, ennél fogva az állam anyagi erőit a társadalom önkéntes hozzájárulásával is ki kell egészíteni.

A magyar társadalom dicséretre méltó módon mindig kivette részét az önkéntes tehervállalásból, azonban tekintettel a segélyre szorulóknak nagy számára, az eddig kifejtett áldozatkészség további fokozásra szorul.

A magyar társadalom hathatós megmozdulására van szükség.

Ennek eredményessége megkívánja a társadalmi erőknél összefogását és célirányos felhasználását.

Megbízom Önt, hogy e társadalmi tevékenységet megszerveze és vezesse. Gondoskodjék egyben arról, hogy az önkéntes alapon történt eddigi adományok az inségjárulék megszabásánál méltányosan figyelembe vétnének.

Nem kívánám mindezzel érinteni a már folyamatban lévő jótékony kezdeményezéseket.

Bizom abban, hogy a magyar társadalom kedvezőbb anyagi viszonyok között élő tagjai minél nagyobb számban sietnek szorongatott embertársaik segítségére. Adakozzék mindenki tehetségéhez képest és jószívvél!

Kelt Budapesten, 1930. évi november hó 4. napján.

HORTHY s. k.

ERNSZT SÁNDOR dr. s. k.

„A magyar falusi élet avarján idegenek járnak...”

A Jegyzők országos egyesületének közgyűlése.

A Községi és Kőrjegyzők Országos Egyesülete november hó 8-án közgyűlést tartott a pesti Vigadó nagytermében.

A Magyar Híszkegy elimádkozásával kezdődött az ülés, amelyet Köncz János dr. elnök nyitott meg.

— A magyar gazdasági életet megcsipte a dér, — mondotta többek közt — elperzselődött a falu földjén sok levél és virág. S egyetlen vigasztalásunk, hogy a törzs épen maradt. Nem kerülheti el senkinek sem a figyelmét, hogy a magyar falusi élet avarján idegen emberek járnak, akik azonban nem az ottfelejtett szőlőtőkét, vagy kukoricacsöveget keresik, vagy szedik össze, hanem a politikai mesgyéket igyekeznek elszüntetni. Ügyelni kell arra, hogy illetéktelenek ne szíreitelhesenek politikai eredményeket az ország mal helyzetéből. Nem szabad tehát a Jegyzőket kizárólag Irodai munkákkal tuiterehnel, mert nem jut idejük, hogy a falu életét figyelhessék és megakadályozzák az ott folyó üzemeket.

— A köztisztviselők sorába tartozik a jegyző is és a köztisztviselők lettek újabban a lesújtott gazdasági élet cétáblái. Háromezeröttszáz község és 1800 jegyzői lakás védi az ország nemzetét vértjét a hagyományok tiszteletében és áll szemben mindazokkal a törekvésekkel, amelyek meg akarják bontani a falu életét és nincs a világnak olyan kincse és aránya, amely a magyar jegyzőt ellátortusa hivatásától.

Leikes taps fogadta az elnök szavait, amely után Smia-

lovcsky Tibor a belügyminiszter képviselőjében bejelentette, hogy a belügyminiszternek elhatározott szándéka a községi háztartások rendezéséről szóló törvényjavaslatnak mielőbbi tető alá juttatása, ami a községek közigazgatásának kérdését nagy lépéssel viszi előre.

Ezután Örfly Imre országgyűlési képviselő szólalt fel.

— A magyar közigazgatás — mondotta — nagyon megérett arra, hogy komoly revízió alá vettessék. Nagy hiba, hogy az életet nem ismerő központi hivatali szobákból akarják irányítani a falvak lakosságát és béklyóba retik sokszor a szegény községi jegyzőket olyan intézkedésekkel, amelyek csak tulzott mértékben terhelik őket. A férfivá érett emberek elhatározottságával dolgozunk azon, hogy a közigazgatás reformjának jelszavát élő valósággá tegyük és hogy a falunak visszaadjuk a jegyzőjét.

A tappsal fogadott beszéd után Vámos Ferenc ismertette az elnök jelentést, amivel kapcsolatosan leszögezte, hogy a községi háztartások reformjáról szóló törvényjavaslatot még december hónapban beterjesztik. Ugyancsak a Ház elé terjeszti az igazságügyminiszter az okirati kénszerről szóló törvényjavaslatot is, amely javaslat az első javaslattal szemben számszerűsítő javaslatot jelent a falu népe szempontjából. És ennek a javaslatnak a XV. szakasza lesz hivatva, hogy megerősítse a falvak népének azt az ősi jogát, hogy bizonyos kisebb

jelentőségű okiratok szerkesztését a falu jegyzője végezhesse el.
 Vargha István szólalt először hozzá az elnöki jelentéshez. Megállapította, hogy a falvak társadalmi és gazdasági helyzete fagypontra jutott, nem folynak be a jövedelmek és ezenfelül a falu közönségét lelki válság is fenyegeti.

Kovács Sándor, Bodnár Zoltán, Regős János, Cseky Sándor, Szilágyi Zoltán, Héry János, Turák István és Galli János szóltak még hozzá az elnöki jelentéshez, amelyekre Vámos Ferenc válaszolt és megállapította, hogy az elnökség íránt nem rendült meg a bizalom.

Vámos Ferenc előadása következtét ezután, melyben a falu gazdasági és társadalmi helyzetét ismertette. A magyar falu sorsa — mondotta — az országos érdeklődés központjába jutott. Innen is hirdetni kell, hogy a falu népének nem szabad megátornodnia. A falu bajának a mezőgazdasági termelés válsága a legfőbb oka és mégis a nyomorúság osztályharcának szava fészkelte magát a falu lelkébe. A magyar jegyző azonban utolsó felhételéig ott áll a vártán és hirdeti is magyar népének a feltámadás hangját.

Az előadás végén elhatározta a közgyűlés, hogy a béke-reviziónak a kormányzati politika tengelyébe való helyezését kéri. Majd elfogadták azt az indítványát, mely a jegyzőknek a községi közigazgatás élére való állítását előzza. Fűrész Sándor a jegyzői javadalmi földek értékelésének megváltoztatására tett indítványt. Harsányi Béla javaslatában az ellen tiltakozott, hogy a jegyzőknek a falusi gazdasági alakulatokban való működését miniszteri engedélyekhez kötétk.

A közgyűlés után a Vigadó éttermében közében vettek részt az ország jegyzői.

A földmivvelésügyi miniszter panasznapjai.

A napilapok hírül adták, hogy Mayer János földmivvelésügyi miniszter vasárnapi pihenő napját arra használta fel, hogy felkereste választóit, Hódmezővásárhely polgárságát, hogy nekik alkalmat nyújtson panaszai, sérelmeik és méltányos kérelmeik előterjesztésére. Mayer János miniszter nem első ízben cselekszik így és kijelentése szerint ezeket a panasznapokat állandósítani fogja. Az elmúlt vasárnap, november hó 9-én Hódmezővásárhelyen 37 küldöttség, tehát több száz választópolgár, kérelmező s panaszkodó egyén járult a miniszter elé. Reggel 9 órától déli 2 óráig mindenki előadhatta a maga dolgát, úgy is, mint a kerület képviselőjének, ámde ugyis, mint miniszternek s amennyiben kérelme, vagy panaszja méltányos volt, az rövid uton elintéztést is nyert.

Ha elgondoljuk, hogy a panaszkodó és kérelmező több száz polgár Budapestre való utazása mennyi költségbe került volna, már ebből az okból is helyeselnünk kell a miniszternek ezt a kezdeményezését. Azt hisszük, hogy ezt a példát sokan fogják követni, különösen az

A Faluszövetség vezetői a kápolnásnyéki falumapon. Középen Weis István dr., a Faluszövetség igazgatója, mellette Nereless Gyula tanfelügyelő és Simon András országgyűlési képviselő.

országgyűlési képviselők közül és kell is követniök, mert ma, amikor a földmivvelő lakosság tengernyi bajjal küzd, igazán helyesebb, ha e bajok orvoslására hivatott egyének maguk keresik fel a meghallgatásra várókat, nem pedig azok száza járjanak olyanok nyomában, akiktől méltán várhatnak segítséget és meghallgatást.

Bajokat orvosolni addig nem lehet, amíg azokat meg nem ismerjük. Ha valaki írásban panaszkodik, vagy írásban kér egy felsőbb hatóságtól valamit, arra okmány és póstabélyeget kell ragasztani. Ez is pénzbe kerül. Emellett a kérvény járja a kalváriás utat egyik hatóságtól a másikig, míg végre érdemlegesen elintézik. Panaszkodnak is sokan a közhivatalok intézkedéseinek lassúsága miatt, ámde nem mindig jogosan. A hivatalos intézkedéseknek megállapított szabályai vannak, amelyekhez a köztisztviselőknél ragaszkodniok kell már csak azért is, mert hivatalos ténykedéseiket csak így lehet ellenőrizni, számon tartani. Még a miniszter ténykedését is felülbíráhatja és felül is bírálja legtöbbször a törvényhozás. Épen ezért a magyar közvélemény, a mai ideges és lázzal fűtött korszakban folyton sürgeti, hogy tegyék egyszerűbbé az állami közigazgatást, tegyék gyorsabbá, hogy az igazságos, jogos, méltányos kérelmek és panaszok kellő időben intéződjenek el, ne akkor, amikor már a kedvező elintézés is későn jön.

A földmivvelésügyi miniszter által meghonosított panasznapok nézetünk szerint hatalmas lépést jelentenek abban az irányban, hogy állami, főleg földmivvelésügyi közigazgatásunk a mai nehéz viszonyoknak megfelelően közvetlenebbé és gyorsabbá fog válni. Nem új dolog ez. A régi időkben is azok, akik átértézték az alsóbb néposztályok sok baját, nem várták azt, hogy őket keressék fel a panaszkodók száza, hanem felkerelkedtek s elmentek azok közé, akiktől feltételezték, hogy van mit elpanaszolnók és van mit kérnók.

Kommunista tüntetések Budapesten.

Alig akadályozta meg a budapesti főkapitányság a kommunisták november 1-re tervezett éhségfelvonulását, amikor november 7-én a vörös rendbontók újabb tüntetést kíséreltek meg a fővárosban. Moszkva utasítására a vörösök néhány esztendő óta minden évben két — ugrynevezett — ünnepi tüntetést rendeznek világszerte. Az egyiket augusztus 1-én, amelynek a vörös augusztus nevet adták, a második tüntetést pedig minden évben november 6-áról 7-ére virradó éjjel rendezik annak az emlékére, hogy ezen a napon kiáltották ki Oroszországban a szovjeturalmat. A vörösök a két napot rendbontással, tüntetéssel, verekedéssel és fosztogatással teszik emlékeztetővé a közönség számára. Az idén a magyar fővárosban is meg akarták rendezni a kommunisták novemberi felvonulását. Alig hogy a rendőrség leszerelte a november 1-ére tervezett éhségfelvonulást, azonnal újabb agitátorok tüntek fel a gyárakban, akik röpiratokat osztogattak és izgató tartalmú cédulákkal arra bujtogatták a kommunista érzelmű munkásságot, hogy november 7-én este vonuljon az utcára és rendezzen tüntetést.

Az agitációról azonban a rendőrség azonnal tudomást szerzett és megette a szükséges intézkedéseket a rendbontás megakadályozására. A rendőrség megállapította, hogy a kommunisták előre megszélt terv szerint november 7-én este nyolc órakor a Nyugati pályaudvar mellett, a Berliini-térről akarták elindulni a fővárosi tüntetésre. A rendőrség megszállta a kommunisták gyülekező helyét, úgy, hogy amikor nyolc óra felé kisebb-nagyobb csoportokban szállingózni kezdtek a kommunisták, már rendőrcsapatok várták a zajongókat. Amikor a kommunisták észrevették a rendőröket, tüntetés nélkül hanyatt-homlok elmenekültek. Azonban mintegy nyolevan főnyl, főként suhancokból álló csoport a Honvéd-utcában a Pallas-nyomda épülete előtt, ahol a Nemzeti Újság-ot és az Új Nemzedék-et nyomják, éktelen kiabáláshba kezdett. A suhancok Kun Bélaét ültették és közpört zudították a nyomdaépületre, amelyek néhány ablakát betörték. A köveken kívül vörös tintával teli üvegeket vágtak a ház falához, a tinta szétfröcscent és vörös foltokat hagyott az épületen és a kövezeten. A rendőrség néhány pillanat alatt szétverte a tüntetőket és a suhancok közül huszonegyet előállított a főkapitányságon. A suhancok zajongásán kívül más rendzavarás nem történt.

Megdrágult a posta.

November 15-től kezdődően a magyar királyi posta új díjszabást léptet életbe, amely a postai szállítások díját a legtöbb viszonylatban felemeli. Az új díjszabás értelmében ezentúl a csekkbefizetések után is díjat kell fizetni. A csekkbefizetési díjtételek a következők: *Ötven pengőig történő befizetés esetén 6 fillért, száz pengőig történő befizetés után 20 fillér, száz pengő fölötti befizetés után 40 fillért kell csekkbefizetési díj címén fizetni.* Eddig a csekkeken történt fizetések díjmentesek voltak. Az állami csekk számlákon történő befizetéseknél, tehát adónál és más egyéb köztartozás lerovásánál csekkbefizetési díjat ezután sem kell fizetni. A csekkbefizetési díj rendszeresítésével a befizetési lapokra irt közlemények után ezentúl nem kell külön díjat fizetni.

Megdrágul a posta a levélforgalomban is, ahol ezentúl egy helybeli levél bérmentesítési díja husz grammig 10 fillér, negyven grammig 15 fillér, kétszázötven grammig pedig 18 fillér. Távolsági forgalomban, tehát vidékről Budapestre vagy pedig egyik községből a másikba küldött levelekre az eddigi 16 fillér helyett 20 filléres bélyeget kell ragasztani. A husz grammnál nehezebb levelekre pedig helyközi forgalomban 36 filléres bélyeget kell ragasztani. A levelezőlapokra helyi forgalomban 8

filléres bélyeget, távolsági forgalomban pedig, vagyis Budapestről vidékre, vagy vidékről Budapestre, 10 filléres bélyeget kell tenni. A nyomtatványok díja nem drágult s az áruminta küldemények díjszabása sem változott. Az ajánlási díj a helyi forgalomban 20 fillér, vidékre 50 fillér. Ha tehát lapunk valamelyik olvasója ajánlott levelet küld szerkesztőségünk címére, akkor a levélre 20 fillér és ajánlási díj címén 50 fillér, azaz összesen 70 fillér értékű bélyeget kell ragasztania. A postautalványok új díja husz pengőig 20 fillér, 100 pengőig 60 fillér, ötszáz pengőig pedig 1 pengő 20 fillér. Az utalványok kézbesítése alkalmával 10 fillér kézbesítési díjat, továbbá 40 pengőig még 10 fillér kifizetési díjat is kell fizetni. Negyven pengőnél magasabb összeg kézhezvétele után az utalvány kézbesítési díjon kívül még 14 fillér kifizetési díjat kell fizetni. Az expressz-díj minden küldemény után a bérmentesítési díjon kívül még 60 fillér. A postautalványok ára 2 fillér, az utánvételes szállítólevél ára pedig 4 fillér. A belföldi forgalomban a távirat díja szavanként 10 fillér, a helyi távirat díja szavanként 6 fillér.

A postai illetékek felemelését az államháztartás egyensúlyának biztosítása tette elkerülhetetlenül szükségessé.

Falunap Vörösmarty Mihály szülőföldjén, Kápolnásnyéken.

Felbőkö lógnak a láthatáron és a Vértes hegységnek meszse ködlő vonulata alig tud megbirkózni az ég szürkeségével. A Velencei-tó már nem tiszta kék, hanem piszkos, szürkén himbálja hullámaina.

Igazi dunántúli lankák, hegyes-völgyes tájkék ez. Aholy itt állunk Vörösmarty Mihálynak, a Szózat halhatatlan költőjének szülőháza előtt, szemünk befogja az őszi tájat, a kéklő hegyeket, a csillogó Velencei-tavat. Közvetlen előttünk kis dombok ölében bujlik meg szétszórt házaival és kúriaival Kápolnásnyék község.

Hlába azonban ennek a borongós őszi napnak szürkesége. Az alattunk szétterülő faluban magasra szökken a karsus templomtorny és a kopasz fák közül mindenünnen fehér ragyogóra meszelt házfalak. A régi szalma- és nádtetők zöld mohája már mind jobban és jobban ritkul, helyet ad az acélkéken villogó palának és a tüzespirosan rikkító cseréptetőknek.

A szürke ég alatt csillog és ragyog az ünneplőbe öltözött falu, amely ma falunapot tart és jobb és tökéletesebb jövőjéért indulja meg a mai napon a munka és becsület küzdelmes harcát.

A Faluszövetség tartja itt a második falunapot. November 8-án este érkeztek meg a Szövetség kiküldöttel Steinecker Ferenc dr. egy. ny. r. tanár, a Faluszövetség társelnöke, Weis István dr. miniszteri tanácsos, a Faluszövetség igazgatója, Boti Dezső dr., az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatója, Gáspár János dr. egyetemi adjunktus, Lersch Andor dr. tanársegéd és a sorok írója. A Vörösmarty Gazdakör helyiségében filmelőadásokkal kezdődik a falunap és az egygyűlétek nagy érdeklődéssel nézik végig a Faluszövetség kiállításain és ünnepein felvett filmeket.

Esős az idő, de csakhamar kiderül és a megélnékült falu utcáin ünneplőbe öltözött emberek igyekeznek a Kenesseyudvar felé. Hatalmas piros-fehér-zöld zászlót lobogtat a szél, a kápolnásnyéki dalárda tagjai sorakoznak alatta. A Kenesseyudvaron már gyakorlatotznak a leventék és a Szövetség vezetői és a vendégek előtt pattognak a leventeközpontok parancsszavai és a levente-fapuskák döngve csapódnak egy-egy vezényszóra a földhöz. Ma már megszokott látvány a falusi leventesereg, de mindig meghatottsággal lehet csak nézni ezeket az egyszerű földmíves gyermekeket, amint kipirult arcra, lelkes szemekkel mutatják azt, hogy egy új, a réginél jobb és magyarabb generáció készülődik falvainkban a jövő harcaira. Vitéz Kádár Sándor levente-főoktató érdeme az, hogy a kápolnásnyéki szép szál leventék közel kétszáz főből álló csapata ilyen derekasan állja meg helyét a leventemunkában.

Síró asszonyok a hősök emlékszóbra előtt.

Nem nagyszabású szobornál a kápolnásnyéki hősök emlékszóbor. Tömör kőszobor, amelynek tetején ott nyugszik a magyar szent korona, két oldalán pedig a község hősi halottainak márványba vésett nevei. Az emlékmű talapzatán sok zöld koszoru és virágoskor mutatja azt, hogy halottak napján nemrég emlékeztek a hozzátartozók a meghalt hősökre. És az özvegyek, árvák hervadt virágjai mellett friss eleven zöld színnel emlékezik a hősi halottakra a Faluszövetség zöld levele, hatalmas koszoruja, amelyen az áll: „Kápolnásnyék hősi halottainak a Faluszövetség.” Ezt a koszort Steinecker Ferenc, a falvak szeretett Feri bácsija, helyezi el megható beszéd kíséretében a szobor talapzatán.

Kápolnásnyéken visz keresztül a Budapest-balatonai műút és a hősök emléke előtt ezen az uton sűrűn végigrobogó autók és motorbiciklik meglássítják iramukat, amint ide érnek. A kocsik megállnak, ismeretlen emberek szállnak ki elegáns

Emlékbeszéd Vörösmarty szülőháznál.

Weis István dr., a Faluszövetség igazgatója emlékbeszédet mond Vörösmarty Mihály szülőháznál a kápolnásnyéki falunap alkalmával.

autóikból és levett kalappal állnak meg itt, hogy talán sürgős üzleti utakon pihenésre — sietésükben ők is emlékezzenek az ünneplő Faluszövetséggel együtt mindazokra, akik vérüket hullatták a hazáért.

Az emlék előtt kis elemi iskolások állnak sorfalat. Talán nem is érik tisztán, hogy mit beszél az a nagybajuszu bácsi az emlékmű talapzatán. A leventék azonban már feszes vigyázz állásban figyelnek és a hozzátartozók: özvegyek, anyák könnyezése és sírása a beszéd színeteiben úgy zokog fel, mint valami távoli halk zene. A szomorú emlékezésnek, gyásznak megható, könnyfacsaró muzsikája...

Hatalmas tömeg veszi körül a hősök emlékművét, a nap néha kicsillan a szürke felhők mögül és napsugarak világitják meg az oszlopon kifaragott szent korona ferde keresztjét. És az oszlop mögött lágyan hullámzik a dalérda zászlójának selyme, hullámoznak a fák sárguló és kopaszodó ágai, lassu pergéssel hullanak a levelek. Mintha a természet maga is az emlékezés virágait küldené ide a hősök emlékeztére az őszi lombhullással.

A katolikus és református templom harangjai konganak. Isten házába igyekeznek a falu népe, hogy utána ünneplő arccal és várakozó lélekkel gyűljen össze a református új iskola egyik termében. Itt tartja a Faluszövetség falufejlesztési értekezletét és az alacsony, kis padokban most komor arcú, meglett férfiak ülnek. Itt vannak mindazok, akik szerepet játszanak a község életében és szerető gondoskólással készítették elő ezt a szép falunapot. *Bali Kálmán* gazdasági tanácsos, a Gazdakör nyolcvan év felé jár, de léleken és munkában tevékeny elnöke, *Riskó Iván*, a község tevékeny főjegyzője, *Molnár István* református lelkész, *Bakos József* községi bíró, vitéz *Kádár Sándor* ref. tanító, *Báróczy László* földbírtokos, *Bayer János* tisztartó, *Meitler Béla* állatorvos, *Kremniczky Ferenc* földbírtokos, *Varga Endre* adóügyi jegyző, *Balassa Ferenc* gyógyszerész, *Balassa Antal* tiszteletbeli főszolgabíró, stb. Itt vannak még: *Nevelős Lajos* tanfelügyelő, *Tóth Lajos*, a győri gazdakamara képviselője, a népművelési titkár, stb. Ott, ahol máskor meztelános falusi öregek ülnek a padokban, ott ahol az ábcétre tanítja a tanító a gyermekeket az iskolában, most országos nevű, kiváló szakemberek és tudósok ülnek. A tanítól asztalnál foglalnak helyet *Steinecker Ferenc* egyetemi professzor, a szövetség társelnöke, *Weis István*, a szövetség igazgatója, *Simon András* országgyűlési képviselő és a többi eladót. A Híszkegy elnékelése után *Bali Kálmán* nyugalmazott tisztartó, Köri elnök üdvözlő a Faluszövetséget. Majd *Steinecker Ferenc* elnöki megnyitója következik. *Simon András* országgyűlési képviselő, a járás falvainak helyzetét ismerteti előadásában, *Both Dezső*, az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatója, a falusi hitelkérdést ismerteti és a hitelszövetkezetek jelentőségére mutat rá. Előadása után egyhangú lelkesedéssel fogadja el az értekezlet előterjesztett javaslatát, amelyben a *falusi hitelszövetkezeti hálózat fokozottabb képi-tését, a szövetkezeti ismereteknek az iskolákban való tanítását és a hitelszövetkezetek állami támogatását* kívánja.

Ünnepély Vörösmarty szülőházánál

Dél felé jár az idő, amikor az értekezlet elnöke berekeszti a tárgyalásokat, amelyeknek folytatása délután következik. Egyszerű ebédre gyűlnek össze a vendégek és a helyiek a Gazdakör nagytermében. A környező községek vezetői és bírói szintén itt vannak: *Sukoró, Vereb, Velence, Nadap* és a többi környékbeli község képviselői is eljöttek az értekezletre.

Alig hogy elhangzik az utolsó beszéd a közében, máris szedelőzködünk, hogy Vörösmarty szülőházához zárúdokol-

A kápolnásnyéki daloskör.

A november 9-én tartott falunapon szerepelt daloskör, vitéz Kádár Sándor ref. tanító vezetésével.

junk. Hosszu kigyvonalban kanyarog a nép felfelé, a vasuti töltésen tulra, ahhoz a régi gazdatiszti kurlához, amelyben valamikor Vörösmarty Mihály, a Szózat halhatatlan költője látta meg a napvilágot. És abban az őszi, lehullott levelekkel sárgára és vöröstre tarkázott kert közepén, falevelek csendes hullása között, az alkonyuló nap utolsó sugarainál hangzanak el *Weis Istvánnak* kegyeltes szavai, amelyek kíséretében a Faluszövetség hatalmas zöld koszoruját helyezi el a Vörösmarty emléktábla alatt. A leventék díszszakasza vigyázz állásban merevedik, a kalapok le kerülnek a fejeikről és a kápolnásnyéki daloskör tagjainak ajkán elhangzik Vörösmarty Szózata, amely úgy hullámozik végig a domb alatt elterülő kis falusi házak felett, mint a rádióhullám, amely láthatatlan utakon jut el a legkisebb kunyhóba is.

Megkapó pillanat ez. Mintha valamelyik kiváló színpadi rendező rendezte volna el, a természet haldoklását, a lenyugvó napot, Vörösmarty kedvenc diófáját és alatta a leventék, a dalosok és az egyszerű nép festői csoportját a lombhullató öreg, korhadt fák alatt. Pedig csak emberek jöttek össze, zárandokoltak ide, messze vidékről és Budapestről, hogy az ország falvainak kegyeletét röjják le a halhatatlan költő emléke előtt.

Délután négy óraker újból megkezdődik a falufejlesztési értekezlet. *Gáspár János* dr. egyetemi adjunktus az egészségvédelemről tart értékes előadást. Késő este van, amikor a sötétségben széteszlik a nép. Csak pislákoló lámpások fénye imbolyog ide-oda az átláthatatlan sötétségben.

Nemsokára autók és fogatok sora érkezik a Gazdakör helyisége elé. A környék falvainak emberei jönnek, most már asszonyaikkal és leányaikkal, hogy részt vegyenek a falunak falunapot befejező kulturstjén, amelyet a Vörösmarty-Kör rendez a Faluszövetség tiszteletére. Az ügyesen összeállított színpadon tanító, jegyzőgyakornok és egyszerű földművelőany szerepelnek és megilletődöttség, meghatottság, majd harsogó nevetés jutalmazza a tehetséges szereplőket. *Meitler Ilonka*, ifj. *Bali Kálmán*, *Risko Blanka*, *Bakos Juliska*, *Cserég Sándor* a kiváló szereplők.

Ezután a hozzászólások keretében *Bayer* uradalmi tisztartó terjesztette elő Kápolnásnyéki község kívánságait és mutatott rá azokra a kívánalmakra, amelyek a falvak szellemi és anyagi fejlesztése érdekében szükségesek.

Stabó Ernő sukorói főjegyző községe nevében a közszolgáltatások magasságát, a közmunkavállalásot, a borfogyasztási adót helytelenítette és a vagyonváltásföldök ma érvényes és a juttatottak által megfizetetlen magas árait mutatót reá, majd a buza árának minimálását és a községi háztartások rendezését sürgette. *István Tibor*, *Vereb* község főjegyzője, a tulzott iparvédelem szolgálatában álló vámpolitikát bírálta és súlyos, kemény szavakkal fakadt ki a kartekek mindent letrító uralma ellen az értekezlet általános helyesléstől kísérvé. *Brisky János* napszámos megrázó szavakkal esetelte a mezőgazdasági munkásság nehéz helyzetét. Azok is, akik anyáron aratást szerződést kaptak, képtelenek családjukat eltartani.

Villanyerőre berendezett homoru borotva készítés

Alapítási év 1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár

FLASNER LAJOS késműves és műköszörlő

Budapest, VIII., József-körut 17. szám.

Készítés és javítás olcsó áron. Lányírógépek javítása és elacása.

Videki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.

Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül.

mert a megkeresett, például 12 métermázsza vegyes gabona a nagyszámú családnak allig elég, azonkívül Kápolnásnyéken igen magasak a lakbérek is, mert hiszen kevés munkásnak van saját háza. Tüzelőre, ruhára, orvosra és egyéb szükséges dolgokra semmi sem jut és a munkások a legnagyobb nyomorban tengődnek. Simon András országgyűlési képviselő a gabona értékesítés és vámpolitika közgazdasági vonatkozásait fejtegette, majd egy egyszerű munkásasszony emelt panaszt az ellen, hogy a munka következtében megrokkant és keresetképtelenné vált munkások semmiféle segélyben nem részesülnek és a balesetbiztosításnál is minimális segélyhez jutnak.

A Faluszövetség nevében Weis István dr. igazgató válaszolt az elhangzott felszólalásokra. Ismertette a felvetett kérdésekkel kapcsolatban a Faluszövetség álláspontját és a felhozott konkrét panaszok ügyében pedig a Szövetség legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba.

Radnóti István.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház november hó 4-iki, keddi ülésén folytatták az építkezések előmozdítását célzó egyes intézkedésekről és az Országos Lakásépítő Szövetkezetéről szóló törvényjavaslat részletes vitáját. A vita során elfogadták azt a módosító indítványt, hogy a Falusi Lakásépítő Szövetkezet részére; az örökklakások céljaira alakult szövetkezet részére, továbbá kivételes esetekben olyan házak megszerzésére is folyósítsan az újonnan alakuló szövetkezet kölcsönt, melyeknek építését már megkezdték. Elfogadták azt a módosító indítványt is, hogy a házadó-mentesség mellett a tizenöt — rendkívül esetben a husz — évi községi pótdadó-mentesség is kimondassék, végül harmadik évi adómentesség legyen azokra az épületekre, melyeket az 1933. évi végleg befejezettek.

Ezután a Ház elfogadta a javaslatot és áttérték a felsőház: újabb módosításról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. A javaslat szerint felsőházi képviselőket nyer az Országos Mezőgazdasági Kamara és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület. A javaslatot Zsitvay Tibor igazságügyminiszter felszólalása után elfogadták.

A november hó 5-iki, szerdai ülésen mentelmi ügyek elintézését után interpellációkra került sor.

János Gyábor a hadigondozás törvényes rendezését kérte a népjóléti minisztertől. Ernst Sándor miniszter válaszában kijelentette, reméli, hogy még ebben a költségvetési évben tétő alá kerülhet a rokkantak ügyének törvényes rendezése.

Griger Miklós az önálló vámtarifa revíziójának (módosításának) kérdésében intézett interpellációt az összkormányhoz. Szerinte a magyar gyáripar egyre kapja a vámkedvezményeket és vámtöréseket, ellenben a mezőgazdaság egyetlen vámszállítást sem ért el. A védővám nálunk nem iparpártolás, hanem profitpártolás (profit = üzleti nyereség). Vámtarifánk egyes

Hősök emléke Kápolnásnyéken.

A Kápolnásnyéki falunapon a hősök emlékének beszédet mond Steinecker Ferenc egyetemi tanár, a Faluszövetség társelnöke.

Mindenki tudja,

hogy öt világrészben
elismert

hangszer

gyártmányait saját gyárából közvetlenül szállítja vevőinek.

Ingyen 60
oldalas fő-
árjegyzék.

MEINEL & HEROLD

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

Fióküzlet:
Budapest,
VII, Erzsébet
kört 29.
Royal Or-
feum mellett

tételeit a mezőgazdasági termelés és fogyasztók kárára vámdöntvényekkel kiegészítették. Hatalmas szervezetek áttörhetetlen frontot építettek ki, hogy törvényes uton millió és millió embert megsejtsenek.

Az interpellációra Bud János kereskedelmi miniszter válaszolt. Megállapította, hogy az interpelláló képviselő nem maradt meg mindig a tárgyilagosság álláspontján. Elfelejtte, hogy csakis megfelelő vámtörésekkel tudunk helytállni a gazdasági világháborúban. Ha egy tollvonással eltörölnék az összes ipari vámoikat, ez nem javítaná meg a helyzetet. Vámpolitikánkat a mezőgazdaság érdekeivel akarjuk összehangba hozni. Nem szabad könnyen odadobni az ipart. Meggyőződése, hogy az országnak legelsőrangú érdeke az egészséges és a mezőgazdasággal összhangban álló ipar.

A Ház a miniszter választását tudomásul vette.

A november hó 6-iki, csütörtöki ülésen a Ház vita nélkül elfogadta az egyes külállamokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyaink rendezéséről szóló törvényjavaslatot, majd áttérték a márkázásról szóló törvényjavaslat tárgyalására. A javaslatot Krudy Ferenc ismertette és hangsúlyozta, hogy a javaslat az értékesítés terén mutatkozó nehézségek ellensúlyozására törekszik.

A vita során Mándy Sándor megállapította, hogy a javaslatnak rendkívül nagy jelentősége van az export fejlesztésére és fokozására. Kívánatos volna, ha a márkázást a gyümölcsre is kiterjesztenék. A javaslat törvényerőre való emelkedése után elröhögtek, hogy magyar árut a külföldön nem tudnak hamisítani.

Szabó Sándor szerint ma a minőségi termelésre kell a fő gondot fordítani. A gazdátársadalomnak saját erejéből kell megteremteni azokat az intézményeket, melyek a minőségi termelés előmozdítására alkalmasak. A márkázási javaslatról sokat vár.

Farkas Tibor helyesli a márkázási eljárást, kifogásolja azonban a büntető rendelkezések túltengését.

Schandl Károly dr. a márkázásról.

Ezután Schandl Károly dr. mondotta el beszédét.

— Két fontos elvet kíván leszögezni a mai gazdasági körülmények között — mondotta. — Semmi sem árt annyira a gazdasági életnek, mint a túlzott pesszimizmus és semmi sem bosszullja meg magát annyira a gazdasági életben, mint a demagóg jelszavak és általában a jelszavak terjesztése.

— A magyar gazdasági élet alapjai egészségesek, ezt mindenféle határozatlan le kell szögezni. Amíg a szomszédországokban nemcsak a hitelviszonyok, de a mezőgazdasági árviszonyok is határozottabban rosszabbak, mint nálunk, addig másrészt a mai éles gazdasági versenyben a magyar termelőnek, a magyar iparosnak, a kereskedőnek csodálatos kitartó ereje vitte keresztül azt, hogy amikor minden ország küzd a külkereskedelmi passzivitással, ez az ország tizenöt éve után elérte azt, hogy a külkereskedelmi mérlege aktív volt és pedig lényegesen, körülbelül negyvenmillió aranykoronás összeggel. Ezt a hatalmas eredményt a magyar gazdasági élet ereje vitte keresztül.

— A magyar kivétel, főleg a mezőgazdasági kivétel még jöközhető, ugy mennyiség, mint minőség tekintetében. A háború utáni rendkívül nehézségek ellenére is a magyar gazdátársadalom csodálatos szolgáltatást teljesített, mert öt év alatt a hét föttermény terméseredménye erősebben fejlődött, mint békében tizenöt esztendő alatt.

— A márkázási javaslat nem jött túlkorán, de nem jött túl későn sem. Az agrárverseny az elkövetkező években erősödni fog és ebben a versenyben csak egy tudjuk fenntartani helyünket, ha a minőségi termelésre helyezük a fókuszot. Nem helyes az a szőlősmód, hogy ha búzákat nem tudjuk értékesíteni,

térjünk át más termelésre, ellenkezőleg: minden esetben a buzáról kezdve végig iparkodjunk a minőséget fokozni. Értékelünk között ott van legfőbb termelvényünk a magyar buza, amelynek minősítését nagyobb gondallal kell a közvéleményben végrehajtani. A régi tisztavideki és nemesített buzáik között vannak olyanok, amelyek nemesak a manitobával, az ukrán buzával veszik fel a versenyt, hanem tényleg a világ első buzái. Békésben van egy buza, melyet a tőzsdeárnál magasabb áron vásárolnak még ma is, mert ezt használják az exportnál és a bel-földi viszonylatban a tisztavidek számára.

Ezután a borkérdésről beszélt és azt a reményét fejezte ki, hogy ha a kormányzat behatódobban foglalkozik a borkérdéssel, úgy még ebben az esztendőben sikerülni fog a magyar bor piacát visszahódítani. Francia és csehszlovák érdeklődés mutatkozik a jobb fajta magyar borok iránt, ilyen körülmények között soha szerencsésebb pillanathoz nem jöhetett a mostani törvényjavaslat. Ezután a gyümölcstermelés kérdésében megállapította, hogy a jó irányban haladó gyümölcsexportnál a helyes rendszereket kell kifejleszteni, hogy a külföldi piacokat végleg meghódíthassa. A magyar burgonya jószágát hangoztatta, amely az egész világon csaknem az egyetlen, amely burgonyarak és kolerádómentes.

— A gazdasági problémákat nem oldjuk meg azzal, ha egyik termelési ág a másikat vádolja, ha a mezőgazdaság az ipart, a kereskedelmet, hanem mind a három vagy négy termelési ágat minden politika kizárásával össze kell fognia.

— Minden kultúra között első a kenyérkultúra és ezért első helyre kell tenni a termelési kultúra érdekében teendő beruházásokat. A márkázás voltaképpen nemes verseny és hibázthatni kell azt az irányzatot, amely dömpinggel dolgozik, de még jobban azt, amely politikai dömpinggel dolgozik, mint a szovjetállam. A márkázásnál két főfelvetel kell szem előtt tartani. Az első a nagy óvatosság, mert az idő előtt behozott márkázás árthat. Ha a termék nincs meg elegendő mennyiségben, akkor nem szabad márkázni, mert ez az exportot gyengíti és azt az ország gazdasági hitelének is. A másik, hogy a legna-

gyobb határozottsággal kell a márkázás terén eljárni, a legnagyobb szigorúsággal, amelynek azonban nem szabad túlmenni azon a határon, ahol már a keresztülvihetőséget érintik.

Ezután a vaj- és zsírmárkázással elért eredményekre mutatott rá, amely az utolsó esztendőben megtízszerezte a vajexportot. Míg az előző években a vajból alig 1900 métermázsát exportáltunk, az idén már az első nyolc hónapban az export több, mint 9000 métermázsát érte el. A tejszövetkezeti szervezetnek nagy érdeme van az vajexport terén, amely lehetővé tette, hogy a magyar vaját ma már a dán vajjal teljesen egyenlő minőségűnek ismerik el.

— A közzgazdasági életünkben és a közvéleménybe bele kell vinni azt a felfogást, hogy nem a szabadosság szempontja a fő a magyar termelés megsegítésében, hanem a nemzeti termelés ügye a főszempont és aki ez ellen vét, az súlyosan vét. Ahol szükség van arra, hogy a magyar mezőgazdaságot, a magyar ipart megvédjük a kontárkodás és a hibák ellen, ott a legnagyobb határozottsággal felre kell dobni a gazdasági szabadság és a szabadosság helytelen szempontjait és a magyar termelés ügyét kell előbbrevinni.

— A Magyar Hét a magyar termelésnek okos propagandája. A magyar falu mindenkor kész a magyar ipar védelmére, a magyar falu és mezőgazdaság mindenkor keresi, hogy a magyar ipar termékeit vásárolhassa. De nagyobb lendülettel kell bevinni a magyar ipar propagandájá mellett a magyar mezőgazdaság védelmét is, mert még mindig van fölösleges külföldi mezőgazdasági termény, amelyet a magyar föld termeléséből lehet és kell pótolni. A magyar falu ne használják fel a politikai demagógok arra, hogy sebeit szaggassák és a maguk kis pecsenyéit megsüssék, hanem menjenek a magyar falura olyan emberek, akik a magyar falu népeinek gazdasági bajain segíteni akarnak. A magyar falu népét föl kell emelni, hogy minél erősebb és akcióképesebb legyen és továbbra is erős, egészséges gerince maradjon a nemzetnek.

Schandl Károly dr. nagy tesszéssel fogadott beszéde után Szabó István hangsúlyozta a törvényjavaslat jelentőségét, majd a mezőgazdasági védekező szerek árának leszállítását sürgette.

A november hó 7-iki, pénteki ülésen tovább folytatták az állami márkázásról szóló törvényjavaslat vitáját. Ciszmadia András örömmel üdvözölte a javaslatot, mely a termelő osztály segítségére siet. Szót emelt a műtrágya-árak nagysága ellen. Járossy Gábor helyesnek tartja, ha a magyar föld termékeire rányomjuk a hitelesítő bélyeget. Temple Rezső neheztlenül fejezte ki, hogy a kisebbségi képviselők távol tartják magukat a nagyfontosságú, az ország lakosságának igen nagy rétegeit érintő javaslat tárgyalásától. Simon András sürgeti a piacok megszüntetését és a kartelek elleni harcot. Péntek Pál a gabonakisérelti állomások fontos szerepére mutatott rá, melynek révén ki lehet mutatni, melyik az a buza fajta, mely versenyképes a manitobával szemben. Berki Gyula a földművelésügyi tárca jobb dotálását sürgette. A buza nemesítése terén a kormány már eddig is sok fontos intézkedést tett. Utal arra, hogy a politikai kiskapuk helyébe a termelő és gazdálkodó kiskapuk lépjenek. Szeretné, ha ebben az országban a termelőmunka is megkapná a maga elismerését és kitüntetését. A javaslatot örömmel elfogadja. Kármán István, Reichl Richárd, Gáspárdy Elemér a javaslatot ugyancsak helyeselték és elfogadták.

A Ház november hó 8-án, szombaton és november hó 10-én, hétfőn nem tartott ülést.

Bethlen István gróf törökországi utjáról.

Bethlen István gróf miniszterelnök törökországi útja után fogadta a budapesti sajtó képviselőit és nyilatkozott előtőlük utjának céljáról és jelentőségéről.

— Magyarország és Törökország között — mondotta a miniszterelnök — barátsági, döntőbíróági és szemlésségi szerződés áll fenn. E szerződésnek megfelelően utannak első sorban az volt a célja, hogy a közöttünk fennálló barátságot szorosabbra fűzzem. Természetes, hogy ugyanezzel utazásunk második célja az volt, hogy a két ország között fennálló szerződésnek megfelelően megbeszéljem a külpolitikának irányvezetését, különösen azokon a területeken, amelyeken nekünk közös érdekeink állanak fenn.

A miniszterelnök most történelmi adatokat sorolt fel a magyar-török barátság fennállásáról igazolva, majd így folytatta:

— Ma is közös érdekeink vannak. Törökország előtt nem közömbös a Balkán. Hiszen Sztambul bírtoka, a tengerszorosok bírtoka bizonyos hatalmi pozíciót biztosít Törökországnak ma

Nem trükk, valóság!

Meleg	SZ	árból
barátságos	O	20 ^o / _o
tiszta	b	
	a	
Bőséges	é	
izletes	í	
házi	k	árból
	e	10 ^o / _o
	z	
	é	
	s	

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapest a Park Szállodában

VIII., Baross-tér 10. (Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával.)

is a Balkánon, de egyuttal bizonyos védelmi érdekeket is rórd. Bizonyos defenzív (védelmi) érdekei állanak fenn Törökországna ma is a Balkánon és ezek a defenzív érdekek a mi érdekeinkkel harmóniában (összhangban) állanak.

— Ez a harmónia tette lehetővé azt, hogy közöttünk és Törökország között ezeken a területeken a külpolitikai vonalvezetésnek is bizonyos harmóniája létesüljön. Hangsúlyozom, hogy ez a vonalvezetés a defenzív érdekek szolgálatában áll, nem irányul tehát senki ellen. Hangsúlyozom, hogy ezek az érdekek a béke fenntartásának, a béke megerősödésének érdekét szolgálják és nem offenzív (támadó) célokat.

— Természetes, hogy törökországi tartózkodásommal kapcsolatban felhasználtam az alkalmat arra, hogy külpolitikai szempontból megbeszéljem ezeknek az érdekeknek következményeit és megállapíthatom, hogy nemcsak az érdekek között, hanem a tekintetben köztünk és Törökország közt, hanem teljes harmóniában áll fenn közöttünk e célokra vezető eszközök alkalmazása tekintetében is. Nagy elégtételemmel szolgált, hogy ottlétem ideje alatt tanuja lehettem annak a kibékülésnek, amely Törökország és Görögország között létesült, bár meg kell jegyezmem, hogy az én ottlétem és Venizelosz miniszter ottléte között szorosabb kapcsolat és összefüggés nincs. Örültem ennek a kibékülésnek, mert közöttünk és Görögország között is barátságos kötetlekek állanak fenn. Külön ki kell emelnem azt a testvéri fogadtatást, amelyben Törökország részéről volt részem, nemcsak a vezető körök, nemcsak az államfő, a miniszterelnök és a kormány tagjai, hanem az egész nép részéről is. Visszatérve, megállapítom azt, hogy a legnagyobb reményekkel vagyok Törökország jövő fejlődése iránt. A török nemzet élén öntudatos, erőszakaratu férfiak állanak, akik a nép előtt a legnagyobb tekintéllyel rendelkeznek és akiket a nép támogat.

Bethlen István gróf miniszterelnöknek Szolnok vármegye bizalmát szavazott.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye törvényhatósági bizottsága Almásy Sándor főispán elnöklésével november hó 7-én tartott közgyűlésében tárgyalta Kiss Ernő dr. felsőházi tag és társának azt az indítványát, hogy Bethlen István gróf miniszterelnököt a nehéz gazdasági helyzet megszüntetésére irányuló kormányhatósági előterjesztések alkalmából üdvözlőjük és iránta a legteljesebb bizalmat fejezzék ki. A közgyűlés elhatározta, hogy legteljesebb bizalmát nyilvánítja Bethlen István gróf miniszterelnök iránt és a vezetése alatt álló kormánytól várja ki a helypolitikánk hatályos irányítását. Az indítványt a közgyűlés tagjai lelkes éljenzéssel egyhanguan elfogadták.

Mojzes János Regőcze képviselője.

A regőczei kerületben két jelölt küzdött egymással. A Keresztény Gazdasági és Szociális Párt hivatalos jelöltje: Wild József és Mojzes János, a harminckét esztendős bajai ügyvéd, aki egyik párthoz sem tartozik. A választás eredményeként Mojzes János 3595, Wild József pedig 1959 szavazatot kapott.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Az amerikai képviselőválasztások.

Az amerikai választások eredményei rendkívül érdekesen alakultak. A nedvespárti demokraták (nedvesek azok, akik a szesztilalom ellen vannak) a képviselőházban 217 mandátumot nyertek, míg a köztársasági párt ugyanannyit. A demokratapárt hatalmasan megnövelte mandátumainak számát a multhoz képest. A mostani elnök Hoover, a köztársasági párthoz tartozik.

Szocialista vereség az angol községi választásokon.

Súlyos vereség érte a szocialistákat az angol községi választásokon. A jelentések szerint a konzervatív jelölteknek kétharmad része, a szocialistáknak ellenben alig egyharmad része győzött. Jellemző, hogy a szocialistákat a legnagyobb vereség éppen az ipari és bányavárosokban érte.

Az osztrák képviselőválasztások eredménye.

November hó 9-én, vasárnap zajlottak le Ausztriában a képviselőválasztások, melyek a szélsőséges politikát hir-

A bolgár királyi pár fogadtatása Szófiában, a bolgár fővárosban.

dető pártok vereségével végződtek. A választási eredmények szerint a szociáldemokratapárt 72 mandátumot, a keresztényszocialisták 66, a Schober-párt 19 mandátumot és a Heimwehr 8 mandátumot szerzett. A kommunisták egyetlenegy mandátumot sem szereztek.

Az osztrák nemzet a polgári pártok uralma mellett döntött, mert 93 polgári mandátum áll szemben 72 szociáldemokrata mandátummal szemben.

Háromszáz földmivest gyilkoltatott le a szovjet.

Két Oroszországból elmenekült gazda elmondta, hogy a GPU (a kommunista rendőrség) lemeszárrolta Ulinov falu 300 lakóját, akik ellenozték gazdaságuk állami tulajdonba vételét és meggyilkolták egy bolsevista büntető expedíció tagjait. A GPU emberei a lengyel határ közelében utolérték a menekülő gazdákat, bekerítették és legyilkolták őket. Csupán a két gazdának sikerült megmenekülni és átszökni a lengyel határon.

Szent Imre herceg napja.

November 5-én, Szent Imre herceg névünnepe, az idei jubileumi év méltó befejezésekképpen, a fővárosban és az ország több helyén Szent Imre-ünnepségek voltak. Budapesten a kegyes tanítórend gimnáziumában Serédi Jusztinián dr. bíboros-hercegprímás fényes ünnepség keretében áldotta meg az intézet új Szent Imre-szobrát, amelyet Festetics Sándor gróf adományozott.

Az ünnepnap délelőttjén a Horthy Miklós-körtéren a budapesti ifjuság tartott Szent Imre-ünnepséget, amelyen Izabella királyi hercegnasszony, Magdolna királyi hercegnő, Klebelsberg Kunóné grófnő, Huszár Károly volt miniszterelnök, Pintér Jenő főlgazgató és számos közéleti előkelőség vett részt. Az ünnepség végeztével Hász István dr. tábori püspök Szent Imre herceg ereklyetartójával áldást osztott.

A főváros katonikus leányifjusága november 5-én délután hódolt Szent Imre herceg szobra előtt, amikor is Szent Imre herceg ereklyéit Farkas Alberik ciszterci plébános hozta az ünneplők közé. Az ünnepségen njelecezer katolikus diáklány vett részt.

A ciszterciek budapesti gimnáziumában szép ünnepség között szentelték fel az új Szent Imre-zászlót, melynek zászlóanyai tisztét gróf Klebelsberg Kunóné töltötte be. A benécsék budapesti reál-gimnáziumának ifjusága háromnapos ájtatossággal készült Szent Imre herceg napjára. Az ájtatosság harmadik napján ünnepélyes szentmise volt, amelyet Angelo Rotta érsek, pápai nuncius mondott.

Egyébként valamennyi budapesti középiskolában volt Szent Imre-ünnepség. Vidéken, Esztergomban, a főszékesegyházban volt ünnepélyes megemlékezés; Győrben a benécs gimnázium háromnapos ájtatossággal készült a „Illomos királyfi" méltó ünneplésére; Szombathelyen a Szent Imre jubileumi év ünnepségei az egyházmegyei tanítóegyesület diszközgyűlésével ért véget. A közgyűlésen több, mint ezer tanító és lelkész vett részt. az ünnepi beszédet Mikes János gróf megyéspüspök mondotta.

Több mint kétszáz magyart kiutasítottak a szerbek.

A szerb hatóságok a napokban ismét tanujelét adták a magyarok iránt érzett ádáz gyűlöletüknek, amikor is minden ok nélkül egy hét leforgása alatt *több mint kétszáz magyar embert utasítottak ki a megszállt Délvidékről.* A magyar közelemény a legnagyobb felháborodással fogadta a szerbek embertelen eljárásának híreit, de a magyar hatóságok azonnal munkába léptek, hogy a kiutasítottakat valamilyen segítségben részesítsék. A szerbek november hó 2-ára virradóra a Horgos és Szeged között közlekedő személyvonat két kocsjába szorítva ötvenkét magyar embert tettek át a határon, akiket november hó 1-én otthonukból kiűztek. A kiutasított magyarok csak a legszükségesebb holmijukat hozhatták magukkal és nagyrésztük *Ujvidékről, Szabadkáról, Zentáról, Zomborból* és a környékbeli kisebb községekből való. A földönfutók nagy része földmives és iparos ember. A szerb hatóságok a kiutasítást november hó 1-én, délelőtt rendelték el, amikor is megjelentek a magyar nyelvű, de már szerb illetőségeket szerzett polgároknál a detektívek, akik azonnali kiutasítást elrendelő végzést adtak át a magyaroknak. A detektívek megvárták, míg a kiutasítottak a legszükségesebb holmijukat összeszedték, azután pedig a vonathoz kísérték őket.

A szerbek arra hivatkoznak, hogy a kiutasítások összefüggésben vannak azzal a nemzetközi egyezmény-nel, amelynek értelmében november hó 1-én mindenki-nel el kellett hagyni jelenlegi lakóhelyét, aki más országba optált. A szerbek érvelése azonban hamis, mert először is a *kiutasítottak között számos olyan egyén van, aki egyáltalán nem optált Magyarországra, azután pedig a szerződés szerint a többieknek is még egy esztendő vá-
rakozási időt kellett volna hagyniok.* A szerbek azonban minden emberi érzéstől kivétlőzve, november 1-én szel-
nek eresztették azokat a magyarokat, akik nem hódoltak be eléggé a mai szerb uralomnak. A menekülők elbeszé-

lése szerint a kiutasítás mindenütt kegyetlen és kimélet-
len formában történt.

Igy például az egyik magyarnak, akinek felesége haldokolva feküdt a betegágyon, kisfia pedig súlyos ti-
fuzban volt, a szerb detektívek délelőtt 12 óra tájban kézbesítették a kiutasító végzést. A férfi nem akarta elhagyni családját, *mire a detektívek lefogták, megbilincseltek és úgy hurcolták a vonatra.*

A magyar hatóságok azonnal gondozás alá vették a szerencsétlen kiutasítottakat. *Zimányi Jenő dr.,* a belgrádi magyar követség titkára és *Jacobi Lőránd dr.,* belügy-minisztériumi titkár Szegedre utazott, hogy a menekültek ügyeit megvizsgálja. *Glutfelder Gyula dr.,* esanádi megyéspüspök átengedte a püspöki palotát a menekült magyarok lakása számára, a szegediek pedig élelemmel és ruhával látják el a menekülteket. A kiutasítottak száma egyre növekszik. A szerbek naponta újabb és újabb csoportokat tesznek át a magyar határon s gazsá-
gukra jellemző, hogy a *kikergetett magyarokat a határon megmottazzák, pénzüket elszedik és mindenükből kifosztva küldik át a magyar területre. A legtöbb magyar csupán egy szál ruhában, sokan meg télikabát nélkül érkeztek magyar területre.* A mindenükből kifosztott emberek sirva panaszták el a magyar hatóságoknak, hogy összes holmijuk odaát maradt s azok értékesítése végett később utlevéllel kénytelenek visszatérni. Az újabb kiutasítottakkal együtt a kikergetett magyarok száma jóval felülmúlja a kétszázat.

Értesülésünk szerint a kisebbségi jogok ilyen durva megsértése miatt a magyar kormány felvilágosítást kért a jugoszláv kormánytól és utasította a belgrádi követet arra, hogy *figyelmeztesse a szerb kormányt a kisebbség-jogjainak tiszteletbentartására.* A magyar kormány átiratára a szerbek még nem válaszoltak.

Nyolcpengős bolettát kíván az Országos Mezőgazdasági Kamara.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara november hó 6-án közgyűlést tartott, melyen teljes számmal részt vettek az agrármoz-
galmak vezetői és a vidéki kamarák kiküldöttel.

Hogós Miksa gróf elnöki megnyitójában elbucszuttatta Vass József népjóléti minisztert, majd részletesen foglalkozott a *mezőgazdaság helyzetével.* Megállapította, hogy a mezőgazdaság helyzete tavasz óta nem javult, hanem romlott. Okai ennek: *a mennyiségileg és minőségileg is kedvezőtlen termésre-
mény, a hitelválság, a hátrányos áralakulás, az agrár- és ipari cikkek közötti ársziparitás (különbözlet), a fogyasztóképesség gyengülése és az általános világgazdasági krízis.* Kitért a buza- és a lisztárak közötti összefüggésre is. Felhívta a figyelmet többek között arra, hogy ha például a békebeli buzaárát száznak vesszük, akkor a békebeli 0-s lisztár ennek 150 százaléka volt, *ma azonban a liszt ára a buzaéhoz képest már 196 százalékos.* Összefogva az áralakulás jellemző tényezőit, arra az eredményre jutott, hogy *a boletta bevezetése nyomban segítséget jelentett a gazda számára.* Ha ez a segítség átmeneti jellegű is, előnye közfelfogható és teljesen tarthatatlan az az állítás, mint-
ha *a boletta alkalmazat adott volna a terményárak tenyomására.* Éppen azért, mert a boletta a gyakorlatban bevált, a közben megváltozott ár helyzet kiegyenlítésére ismét a bolettához kell nyulni a bolettában foglalt termelési prémium (jutalom) fel-
emlése révén.

— Ha azt veszem, — folytatta a fejtegetést — hogy az agrárválság okait körülbelül husz százalékos erejéig magunk is ki-
külöbölhetjük, akkor ebben a huszszázalékos keretben a boletta értékelése mellett, *amely legalább nyolcpengős nőrön kell hogy fírtározza a boletta értékét,* feltétlenül szükséges az *inter-
venációs vásárlások tereszködő folytatása, az olesó és kielégítő
hítelforrásokról való gondoskodás, valamint a sokat emlegetett
takarékoság erőteljes végrehajtása,* mert csak ezen keresztül

válík lehetségessé az adományozás enyhítése s ezen a ponton az agrártermelés megsegítése. A világválság megszüntetése erőnkön kívül áll. Itt csak az kívánatos, hogy *a gazdaságosság, politi-
kai szempontok nélkül, szilárdan a miniszterelnök háta mögött álljon,* aki emberfölötti munkát végez ezen a téren a mezőgaz-
daság érdekében. A gazdaságosság saját érdekében cselekszik, *ha támogatja Bethlen István gróf miniszterelnököt abban a munkájában, amellyel a nemzetközi árucserreforgalom új meg-
szervezését igyekszik megoldani és amely a regionális (egy te-
rületcsoportra vonatkozó) megállapodások létesítését, valamint a békeszerződés revízióját előzoza.*

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Koós Mihály* kama-
rai igazgató beszámolt a kamara tevékenységéről és az elért eredményekről. Kifejtette, hogy a mezőgazdasági válság gyö-
kere abban van, hogy az *agrár- és az ipari termelés egyensúlya megbomlott.* Ezt kell ismét helyreállítani. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a *termelés feltételeit megjavítjuk.* A mezőgazda-
ságnak a jövőbelmezőséggel arányban álló hitelre van szüksége és halaszthatatlan az *ipari cikkek árának a terményárakkal való egybehangolása.* Sajnálatlalt emlékezett meg arról, hogy a *vidéki hitelviszonyok megjavítása érdekében indított kamarai akció* annak ellenére, hogy az országos hitelszervezetekkel be-
ható tárgyalást folytatott a kamara s megfelelő ígéretek is kapott, még semmi fogható eredménnyel sem járt és így nincs más hátra, mint a *megfelelő uszoratörvény kisürgetése a kor-
mánytól.* Beszámolt arról, hogy a vámrevíziós (vámmodosító) mozgalom kapcsán a kereskedelmi miniszter arra kérte a gaz-
dákat, ne támadják ezen a ponton az ipart, hanem igyekezzenek közvetlen tárgyalással áthidalni az ellentéteket. A kamara eleget tett ennek a felhívásnak, bár nem sokat remélt attól. Tárgyalt a petróleumvállalatokkal, *de semmi komoly eredményt nem tudott elérni,* így a mezőgazdaság kénytelen vámrevíziós

akcióját folytatni, amelynek nem célja az ipar jogos érdekeinek gyengítése, csak a mezőgazdasági érdekek megvédése. A kamara kartellakciójáról megállapította, hogy eredménnyel járt, mert a kartelltervvel elkészült. A közterhek apasztása érdekében a kamara azon van, hogy a közmunkavállalás, a falusi házadó és a községi háztartások ügye rendezzék. Ezek az ügyek immár elintézés alatt állnak. Foglalkozott az értékesítéssel is megállapította, hogy a kereskedelem különösen áron alul való kínálásával nem szolgálta a mezőgazdaság érdekeit. Kimutatta, hogy a kivitel fejlesztése érdekében tett értékes kormányintézkedéseknek jelentős eredményük van. A beszámoló befejező része a tejkérdés rendezéséről, a munkásviszonyokról és az utópi politikával foglalkozott. Beszámolt arról is, hogy a kubikusok foglalkoztatása érdekében a kamara eredményesnek ígérkező tárgyalást folytat Franciourszágban.

A megindult vita során Botlik József, a miskolci kamara elnöke kifejtette, hogy kielégítő eredményre csak a bolettaérték

emelésével lehet jutni. Felhívta a figyelmet, hogy a mezőgazdasági hitelek felmondása, a gazdáknak törlesztésre való szorítása és a terményárak csökkentése nyomán jelentkező földáresés milyen veszedelmekkel fenyeget. Sürgette a közmunkavállalás rendezését, az országos központi utadóalap megteremtését és a telerautók erős megadóztatását. Holitscher Károly szerint a jövő évi gabonatermék értékesítését már most rendezni kell. Szározd Richárd a tejkérdés megoldását sürgette. Mézváros István földmunkás, felsőházi tag, elmondta, hogy bejárta a Dunántúlt, ahol azt tapasztalta, hogy ha a nagygazdások tönkremennek, akkor a földmunkások sem tudnak boldogulni. Szeder Ferenc azt vitatta, hogy a boletta a kisembereken nem segít. A válság megoldása csak a termelési költségek apasztása által érhető el. Ennek első feltétele a közterhek lefaragása a költségvetési keretek szűkítése által.

Számos felszólalás után a közgyűlés elfogadta az igazgatói jelentést.

Fel kell venni a reménytelenség elleni harcot, mondották az OMGE igazgató-választmányi ülésén.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület november hó 7-én tartotta igazgatóválasztmányi ülését Somssich László gróf elnöklésével. Az elnöki megnyitót után Mutschenbacher Emil dr. terjesztette elő igazgatói jelentését. Azzal kezdte, hogy a mezőgazdaság helyzete az utolsó hónapokban nem javult, de vézetes hiba volna belenyugodni a helyzetbe. A világválság nyomása alól nem tudjuk kivonni magunkat, de megteremthetjük a gazdasági helyzet nyugalmát. Ha az iparikkal ára arányba jönne a terményárakkal és ha a hitelforrások megnyitja mellett az adómerséklés elve az egész vonalon érvényesülne, ez igen könnyűen hatna az általános gazdasági helyzetre. A buza- és tejkérdés helyföldi rendezését bizonyos nemzeti megállapodások kell hogy kiegészítsék. Ha tehát sikerül a termelési költséget apasztani és a kiviteli feltételeket megjavítani, akkor átverődik mezőgazdaságunk a nehéz napokon. Csak így tudunk megküzdeni azzal a lemondással és reménytelenséggel, amely el akar harapózni, mert lehet segíteni, de csak úgy, ha a szavak után esélykedetek következnek.

A nagy tetszéssel fogadott beszédet vita követte, majd Hadik János gróf ismertette javaslatait, amelyeket a helyföldi záloglevélpiac megteremtése, az altruista intézetek támogatása és bizonyos, adó-, valamint illetékdékeztések megadása érdekében már a gabonáértékesítési értekezlet során előterjesztett. Közben megalkotta a kormány a földárak esőkenése elleni védekezés és az eladósodott földbirtok megmentése céljából az ismert ötös bizottságot, melynek első törvénye, hogy annyi tőkéhez jusszon, amennyi feladatának megoldásához szükséges. A kormánynak az a terve, hogy a közép- és nagybirtok megsegítése akként történjék, hogy a közép- és nagybirtokok egy részének felparcellálásával, illetve az abból befolyó összegből a birtokosoknak nyomasztó terhei kifizethetők legyenek. Ennek előfeltétele azonban az, hogy a föld reális értékének leromlása megakadályozzassék és hogy a kisgazdaközönség vásárlóereje helyreállítassék. A közép- és nagybirtokok válságának enyhítése mellett mindent el kell követni a kisgazdaságiak megmentése érdekében és be kell bizonyítani, hogy a polgári társadalomból alakult kormány is akar és tud dolgozni az önálló kisgazdaságiak érdekében, hogy őket ezen a nagy gazdasági válságban átvezesse és ne engedje a bolsevizmus karjaiba sodródni. Kell, hogy a kormány erre megfélelő tökélt tudjon teremteni. Hir szerint a nagy államközlésre most előzetet vesznek fel. Egyértelműleg kell kívánnunk azt, hogy ennek túlnyomó része a végrehajtás és árverés veszélye által fenyegetett gazdasági társadalom szanalására fordítottassék, ha pedig ez kémsé, rövidlejárta hitel révén kell a szükséges pénzt előteremteni.

Az igazgatóválasztmány egyhangulag magáévá tette Hadik János gróf előterjesztését. Hoyos Miksa gróf, mint az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke is csatlakozott Hadik János gróf előterjesztéséhez. Kögl János a vámpolitika helyes irányának megválasztását és a kartellkapások megszüntetését sürgette. Szontagh Jenő a cukorparatermelők lejárá szerződéseit tette szóvá és kérte az OMGE segítségét. Glaser Géza a mezőgazdák jövődelmi adójának eltörlése mellett foglalt ál-

lást. Beticzey Géza előszóval tartotta, ha a nagyobb gabonacentrumokban vetőmag-vizsgáló állomások lennének, Ormándy János az adókvetés igazságtalanságairól beszélt, míg Medveczky Károly hangoztatta, hogy új kiviteli piacok feltárása fontos volna.

Somssich László gróf elnök minden felszólalásra kiterjedő megnyugtató válasza után Konkoly-Thege Sándor dr. a tejkérdés állásáról számolt be. Balogh Elemér ezzel kapcsolatosan a szövetségek elleni vádakat utasította vissza.

Az OMGE évi közgyűlését december hó 14-én tartja meg.

Sulyos vasuti szerencsétlenség a győri állomáson.

Sulyos vasuti szerencsétlenség történt november hó 6-án hajnalban a győri személypályaudvaron, ahol a Hegyeshalom felől befutó sinautó, fékromlás következtében, nem tudott megállni és teljes erővel beleszaladt a vágányon részteglő üres személyvonati szerelvénybe. A sinautó eleje teljesen összeroncólódott s a személyvonat utolsó kocsija is erősen megrongálódott. Az összeütközés következtében a sinautó vezetője, továbbá a kalauz és két utas sulyosan megsebesült. A sinautó nyole utasa könnyebben sebesült. A mentők a sebesülteket a győri kórházba szállították. A katasztrófa legsúlyosabb áldozata egy honvéd, akinek mindkét lába eltört és koponyatörést is szenvedett.

A vizsgálat megálapította, hogy Garay József soffőr, a sinautó vezetője, a Győr előtti állomáson, Abdán észrevette, hogy a fékek elromlottak s magához hívta Dobos Pál kalauzt, akivel kétségbeesetten közölte a helyzetet. A vezető és a kalauz elhatározták, hogy egyelőre nem szólnak az utasoknak, nehogy pánik törjön ki és az utasok leugráljanak a kocsirol, mert arra számítottak, hogy valahogy mégis sikerül megállítani az autót. A soffőr az utolsó percig kísérletezett és mindent megtett, hogy csökkentse a sebességet, ami azonban nem sikerült. A soffőr, alig husz méterre a személyvonat előtt látta, hogy nincsen segítség, kiugrott tehát a motorosból. Az államvasutak szigorú vizsgálatot indítottak a szerencsétlenség ügyében.

Baromfitömőkészüléket

már 7.20 fillérért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladásmentesen.

Kényelmes munka és nem töri jószágát.

Kérje az egyes számú árjegyzéket.

Cím: Kugler Sándor, Makó

A pestkörnyéki gazdák hét pontja.

Sürgősen meg kell változtatni a fővárosi piaci rendelkezéseit.

A pestkörnyéki termelő kisgazdáknak — mint ismeretes — nagyon sok panaszuk van a székesfővárosi piaci rendszabályok ellen, amelyek sok esetben megnehezítik annak a hatvan-hetven falunak az életét, ahol ma kertészettel, gyümölcs- és zöldségtermeléssel foglalkoznak. A fővárosi szegényebb néposztály, főleg a tisztviselő- és munkástársadalom érzi meg e harc gazdasági következményeit, mert a közvetítő kofakereskedelemtől már jól felborsozva és megdrágítva veheti csak meg a szükséges élelmiszert.

A kormány volt az első, amely a múltban sikra szállt a falusi kistermelők érdekeiért, reámutatva arra, hogy a székesfővárosi piacok rendezése a kisgazdák szempontjából multhatatlanul szükséges. Vannak a fővárosi piaci rendelkezések között ugyanis olyanok, amelyek már idejüket múlták és avultak. Régiek és hasznavehetetlenek. Talán éppen ezek nehezítik meg, hogy a pestkörnyéki kisgazdák — akik a főváros élelmiszerszállítói — örömmel jöjjenek termelvényeikkel a piacokra.

Különösen sokat beszélnek a pestkörnyéki falvakban mostanában, mert attól félnek, hogy *újra életbe lép az 1928. évi rendelet, amely eltiltja június 1-ig a kocsikról való árusítást*. Mint a megzavart hangyaboly, olyanok ezek a falvak. Nyugtalanok az emberek, mert a rendelet megtartása nagyon megnehezíti amugy is keserves életüket. A pestkörnyéki falvak lakossága, apró kis földjein arra rendezkedett be, hogy termelvényeit a fővárosi piacokon értékesítse. Igen sok helyről kapott a *Vasárnap* felhívást, amelyben arra kéri a kisgazdák, hogy segítsék és támogassák ügyüket, a pesti piacok rendelkezésén.

Éppen azért a *Vasárnap* munkatársa végigjárta Szadát, Kistarcsát, Maglódot és a többi községeket, hogy meghallgassa a gazdák panaszait. A szadai gazdák *Vécsey József* báró, faluszövetségi elnök és ifj. *Balogh Sándor* vezetésével a következőkben foglalták össze panaszait és kívánásait a fővárosi piacrendezésre vonatkozóan:

1. Legfontosabb sérelem, hogy a gazdák fogatait november 1-től június 1-ig terjedő időszakban kizárják a piacokról, amennyiben a *kocsikról való árusítást csak a Dunaparton engedik meg*. Ez a rendelet — ugy mondják — a legfájóbb, mert a télre eltehető termelvényeit a gazda nem árusíthatja. Kénytelen tehát eladni a közvetítő kofának, aki ugy veszi meg, ahogy akarja. Ehhez járul ujjában, még a vasutak intézkedése, amely szerint a III. osztályú utas *kézi podgyásként élelmiszert nem vihet magával*. Csomagjait kénytelen feladni, ami újabb árdrágítást jelent, mert a gazda a vasuti fuvardíjjal kibovított drágábban adhatja el termékeit. Azt kéri tehát, hogy a *kocsikról való árusítást az egész esztendőben engedjék meg az összes fővárosi piacokon*.

2. A főváros a *Vasárnap* kezdeményezéseire elrendelte ugyan az összes vámos nyitva tartását éjjel, hogy a piacokra már éjjel beállhassanak, mégis ugy tudjuk, hogy a *Klauzál-teri piacon csak reggel 4—5 óra között foglalhat helyet a kisgazda*. Kéri, hogy a kocsik már éjfélok beállhassanak a piacokra.

3. Az eddigi 6—11 óráig terjedő árusítási időt hosszabbítsák meg 6—12 óráig.

4. Az utóbbi időben nagyon korlátozzák a piacon megálló kocsik számát. Sok olyan kocsit, amelynek beállása a forgalmat még nem akadályozta volna, onnan a *piaci ellenőrök elküldték*. Kéri tehát, hogy az utcai forgalom zavartalanágának biztosítása mellett minden piacon annyi kocsi kapjon helyet, amennyi ott elfér.

5. A piacon csak egy kosarat, egyféle árut és egy mérleget engednek lerakni, míg a többi árunak a kosarin letakarva kell maradni. Kéri, hogy az utcai forgalom megóvása mellett *legalább minden fajta és minden minőségű áruból a szükség szerinti kosarat és mérleget le lehessen tenni a kocsiról*.

6. A Dunaparton, tekintet nélkül a mérendő mennyiségre, *tizedes mérleggel, a többi piacokon csak függő, serpenyős mérlegekkel lehet mérni*. Kéri, hogy a mérlegek bármelyik piacon tetszés és szükség szerint használhatók legyenek. Egyuttal fontosnak tartják, hogy az egész rendtartás a főváros területére egységes legyen.

7. Ha a gazda egyik piacról, ahol már helypénzt fizetett, az üzlet pangása miatt, kénytelen más piacra menni, akkor a helypénzt ismét meg kell fizetnie. Kéri tehát a *helyjegyeknek minden piacra való érvényesítését, úgyhogy a helypénz egyszeri befizetésével ugyanaznap több piacot is látogathasson*.

Sok panasz hangzott el amiatt is, hogy ujjában a fővárosi piacokon mindenféle kellemetlenségek érik az eladó kisgazdákat a munkanélküliek részéről, akik nemcsak lopkodják áruikat a kocsikról, hanem sok esetben egész nyíltan el is viszik. Éppen ezért erősebb rendőri készütséget kérnek a piacokra a falusi polgárok megvédésére.

A *Vasárnap* útján megirtuk a pestkörnyéki gazdák panaszait és kívánásait, hogy felhívjuk az illetékesek figyelmét arra a lehetetlen helyzetre, amelybe ezek a rendeletek beleszorítják körülbelül hatvan-hetven falu, derék, szorgalmas, termelő kisgazdáit.

Ugy tudjuk, hogy november közepe táján a *Faluszövetség* vezetése alatt az összes érdekeltek megbeszélésre ülnek össze, hogy végre közmegegyezésre rendezzék a mostani visszas helyzetet.

Valamit tenni kell, — beszélnek a gazdák — mert ugy kívánja sok tízezer földműves és a főváros lakosságának érdeke.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Miért szükséges a műtrágyázás?

Irta: Szanyi István, kir. fővegyész.

A mezőgazdálkodás elsősorban a föld termőképességétől várja az eredményt, a hasznot. A gazdának tehát minden erővel arra kell törekednie, hogy termőföldjének termőképességét fenntartsa, sőt fokozza. Ezért feltétlenül szükséges a földet alaposan megmunkálni és rendszeresen trágyázni.

A növények fejlődésükhöz és növekedésükhöz szükséges tápanyagok nagy részét a földből veszik fel. A jó termés hasznot, pénzt jelent, de egyszersmind gondot és kötelezettséget is. Minden zsák gabonával, burgonyával, minden szekér szénával, répával, zöldséggel és káposztával ugyanis a termőtalajból távolítunk el anyagokat, ásványi alkotórészeket. A gazdaságban feleltett gabona és takarmány ezek egy részét az állótrágyával visszaadja a földnek. Az eladott termelvényekkel a talajból kivont anyagok azonban a gazda földjére nézve elvesztek. Az egyes növények az ásványi anyagokból keveset tartalmaznak. Számítások szerint mégis egy katasztrális holdról a gabonafélék 119 kg, a hüvelyesek 130 kg, a burgonya 153 kg, a cukorrépa 211 kg, a réti széna 193 kg ásványi anyagot távolít el. A talajban az elmállás következtében folyton képződnek a növények által felvehető ásványi tápanyagok. Ez az elmállás azonban lassu. Az állandó és rendszeres növénytermelés által állandóan kevesedik a termőföldben az oldható, a növények által felvehető tápsók mennyisége. Így minden szántó, rét, legelő, szőlő stb., amelyről csak eltávolítják, eladják a terményeket, előbb-utóbb kimerül, elerőtlenedik, kifogy belőle a tápsó és olyan lesz, mint a

kiaknázott bányá. A ló is legyengül, lefogy, ha nem táplálják jól, ha pihenés és etetés nélkül folyton hajtják. Csak a bibliai szegény asszony olajos korsója volt kifogyhatatlan. Bizony a legjobb föld sem kimeríthetetlen kincsebánya és bizony csökkenő termések után egyszer csak a bevetett magot is alig adja vissza. Ezért kell a földdel is törődni, jól megmivelni és trágyázni.

De hiszen gondolja a gazda termőföldjét, melyen szánt, változtatja a gabonát a kapással, gondosan kihordja az istállótrágyát a földre és mégis azt tapasztalja, hogy a termés nem kielégítő. Szeretne még többet aratni, hogy a gazdálkodás jövedelmezőbb legyen. Erre is van mód! Az istállótrágya mellett használjon műtrágyát is. Az évezredek növénytermelés által megfigyelt talajtápsókat pótolja, gyarapítsa, szórjon ki a földjére műtrágyákat. Ezekkel igen jelentős mértékben lehet növelni, gyarapítani, gazdagítani a talaj tápanyagait. A műtrágyák ugyanis igen tömény, koncentrált tápanyagokat tartalmaznak. Így megvan a mód és lehetőség arra, hogy a földbe azokat az anyagokat és olyan mennyiségben vigyük bele, amelyek az illető földről hiányoznak és amelyek a természetű növényzetre különösen szükségesek. Tudjuk azt, hogy a gabonafélék főleg a foszforsav iránt igényesek. A foszforsav főként a szemben van. Így gabona eladásával talajunk foszfortartalmát fogyasztjuk, apasztjuk. Ezért a gabonafélék termelésénél adjunk foszforsavas műtrágyát. Ezzel siettetjük az érést is, erősítjük a szalmát, kisebbítjük a megszorulás lehetőségét, elháríthatjuk a megdőlést és a rozsdával szemben is ellentállóbbá tehetjük a gabonát.

Ha gyenge vetést akarunk megerősíteni és késlel-

tetni az érést, úgy nitrogén-műtrágyát alkalmazunk. Ezáltal jobban fejlődik a levélzet és a szár, de a szemtermés is nagyobb lesz. Nitrogént igénylő és megháláló növények a zab, repece, mák, tengeri, köles, len, kender, dohány, szőlő és a gyümölcsfák.

Legritkábban használják. Magyarországon a káli-műtrágyákat. Leginkább homokos, lápos és tőzeges talajokon szokták kiszórni és akkor, ha ugynevezett káli-éhes növényeket, mint burgonya, cukorrépa, paprika stb. termelünk.

Arra a kérdésre, hogy mely növényi tápanyag pótlása a legfontosabb és legszükségesebb, csak akkor lehet válaszolni, ha ismerjük a talajt és a természetű növény igényét. Általában a foszforsav pótlása a legelső feladat. Foszforsavban ugyanis termőföldjeink szegények. Másrészt foszforsavat az istállótrágyával keveset adunk vissza a talajnak. Azonkívül megállapítást nyert, hogy a növények a rendszeres foszforsavgazdagítást huzamosabb időn át nem nélkülözhetik.

Másodsorban fontos a nitrogén-műtrágyázás és a hazai talajviszonyok folytán csak harmadsorban a káli-trágyázás.

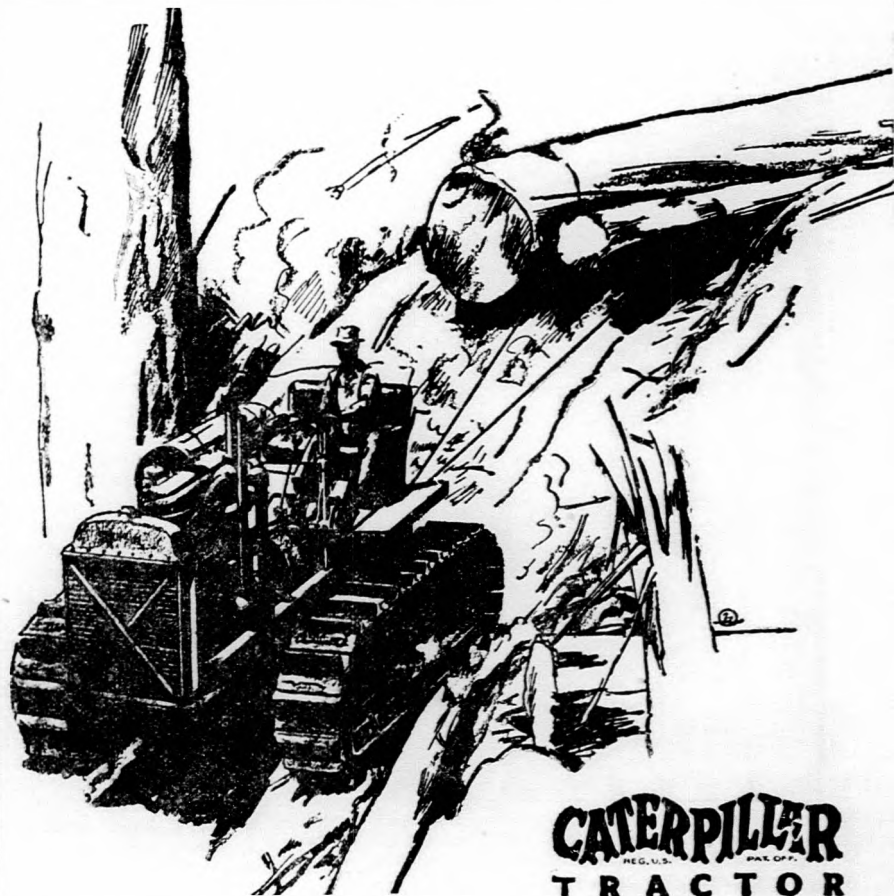
Összehasonlításként végül közlöm az istállótrágya és a műtrágyák tápsótartalmát. 100 mázsa istállótrágyában van 50 kg nitrogén, 25 kg foszforsav és 63 kg káli. Ezzel szemben 100 mázsa foszforsavműtrágya 1700—2400 kg foszforsavat, 100 mázsa nitrogén-műtrágya 1700—2700 kg nitrogént és 100 mázsa kálisó 1200—4200 kálit tartalmaz. Látható tehát, hogy már egy mázsa foszforsav-trágyával mily sok foszforsavat tudunk a növények rendelkezésére adni. De meg is van rendszerint az eredmény!

**Erdőkben,
hegyekben,
rossz utakon,
ingoványon,
laza homokban,
meredek
sziklákon**

**minden
terület
minden
időben**

**STEYR MÜVEK RT.
BUDAPEST, VI.,
Lehel-utca 25.**

Telefon: 923—48.

CATERPILLAR
REG. U.S. PAT. OFF.
TRACTOR

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Százötven vagon búzát vásárolt Törökország az Alföldön.

Az elmúlt héten külföldi gabonaügynökök jelentek meg a szolnoki, szentesi, szegedi és békéscsabai gabonakereskedőkkel és buza iránt érdeklődtek. Azt mondták, hogy Szentesről és Békéscsabáról mintegy háromszáz-négyszáz vagon gabonát szállítanak Törökországba. Felmutatták a magyar kormány több ezer mázsa gabonára szóló kiviteli engedélyét. Csakhamar meg is kötötték az első buzaveteli szerződést. Először 21.50 pengőért vásárolták a búzát, később, amikor emnyíért már nem kaptak, 22 pengőt, sőt 22.50 pengőt is fizettek érte. Ez volt az oka annak, hogy Szentesen és Békéscsabán a két hét előtt 18 pengőig lesüllyedt buzaár újból felemelkedett. Az eddigi adatok szerint a törökök Szentesen és Békéscsabán 150 vagon búzát szedtek össze, ami 15.000 métermázsának felel meg. A vásárlásból 300.000 pengő folyt be. A múlt hét elején a Tiszán uszályok jelentek meg a csongrádi kikötő előtt és megkezdődött a szállítás.

Dohányt vásároltak tőlünk a franciák.

A magyar dohányjövődék a legutóbbi napokban nagyobb mennyiségű dohányt adott, az e téren szokásos módozatok mellett, a franciádohányjövődék megbízottainak, akikkel bizonyos évi dohánymennyiségek átvételére is megállapodott. A dohányexport ügye azonban ezzel még nem jutott el a befejezéshez, a még fennmaradó nyers dohánymennyiségeknek és a magyar dohányjövődék gyártmányainak exportálását illetően a tárgyalások még folyamatban vannak oly megoldás irányában, ami a dohánytermékek érdekei mellett a kincstár és a fogyasztókörzség érdekeinek kielégítésére is garanciákat nyújt.

Eljárás indul a falvakat járó és kényszerkölcsönt vásároló ügynökök ellen.

A kereskedelemügyi miniszter rendeletben tudomására hozza az iparhatóságoknak, hogy egyes községekben és tanyákban házról-házra járnak ügynökök és összevásárolják az 1924-ben kibocsátott ötszázalékos magyar járadékkölcsönt, úgy-

vezett kényszerkölcsön kötvényeit, még pedig olyan ócska áron, hogy egyfelől az egyszerű és tapasztalatlan kötvénytulajdonosok súlyos kárt szenvednek, másfelől megrendítheti a magyar állam hitelében való bizalmat is. Ezért elrendeli a miniszter, hogy mindazok ellen, akik valamennyi iparengedély-nyel bíró cég nevében továbbadás céljából végzik ezeket a vásárlásokat, anélkül, hogy maguknak önálló bank és pénzváltó iparengedélyük lenne és állandó alkalmazotti minőségüket igazolni tudnák, továbbá mindazok ellen, akik a vásárlások alkalmával számlát sem adnak, vagy azt nem előírt módon állítják ki, a rendőri büntető eljárást azonnal indítsák meg.

Adómentesítést kapnak a szárazság folytán kárt szenvedett gazdák.

A földművelésügyi minisztérium összeíratta a szegedi paprikatermést és ennek alapján megállapítást nyert, hogy egyes helyeken a kár eléri a száz százalékot is. Az összeírásban több, mint 10.000 olyan parcella szerepel, amelyen a gazdák paprikatermése teljesen tönkrement. Az összeírás folyamánként intézkedés történik azirányban, hogy azok a gazdák, akik a legnagyobb károkat szenvedték, a folyó évre adóleírásban részesüljenek.

Nyolc millió dolláros kölcsön exportcélokra.

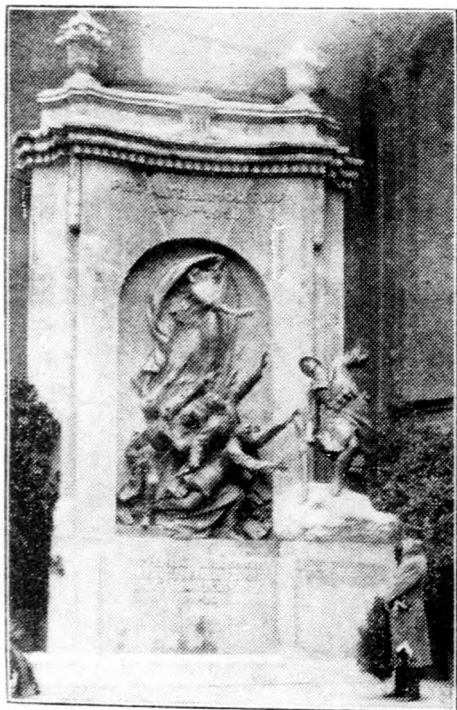
Az Országos Központi Hitelszövetkezet — mint ismeretes — a pénzügyminisztérium közbenjöttével nyolc millió dolláros hitelmegállapodást létesített a Lee Higginson et Comp. new-yorki céggel abból a célból, hogy a gazdák részére hűltait állataiknak és terményeiknek, főleg gabonatermésüknek exportlehetőségét előmozdíthassák. A kölcsönök folyósítását az OKH megindította. A kölcsönöket az Országos Központi Hitelszövetkezet nyújtja a költelekhez tartozó hitelszövetkezetek után, még pedig olyképpen, hogy száz holdon aluli gazdák kölcsönét folyósítják a falusi hitelszövetkezetek, a száz holdon felüli gazdák hitelét pedig a körzeti hitelszövetkezetek utján nyernek kielégítést. A hitel után a gazda évi 7 százalék kamatot fizet.

Virágkiállítás a fővárosban. A Virágos Budapest — Virágos Magyarország Egyesület november 8-án tartotta évi nagygyűlését Budapesten a magyar királyi Technológiai intézet nagytermében. A nagygyűlés alkalmával egyuttal megnyílt az egyesület által rendezett virágbemutató is, amelyen Horthy Miklósné, Magyarország kormányzójának felesége, a mozgalom fővédnöke is megjelent. A kormányzó feleségét Sipőcz Jenő dr. polgármester üdvözlölte. Az előkelőségek megtekintették a kiállítási termeket, ahol a leggyönyörűbb hazai virágok voltak kiállítva s a kormányzó felesége legteljesebb megelégedését fejezte ki a kiállításon látott virágok felett.

Egy aratógazda kitüntetése. Mayer János földművelésügyi miniszter Gscheidl János kisdorogi aratógazdát negyven éves becsületes munkássága elismerésül pénzjutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki. A jutalmat a járás főszolgabírája szőp ünnepség keretében adta át a kitüntetett gazdának, akit munkaadója, Dörgy László, is köszöntött.

Az egyetem hősi halottainak emléke. November hó 1-én leplezték le Budapesten a Pázmány Péter Tudományegyetem hősi halottainak emlékművét, amely az egyetem központi épületének falában nyert elhelyezést. Az ünnepséget az egyetemi templomban szentmise vezette be, amelyet Wolkenberg Alajos egyetemi tanár mondott, majd a közönség s többezerfői diáksereg az emlékmű elé vonult. Az ifjúság nevében Esterhási István joghallgató mondott ünnepi beszédet, ezután pedig József királyi herceg kegyeletes beszéd kíséretében koszoruzta meg az egyetemi ifjúság hősi emlékművét. Nékám Lajos dr. egyetemi tanár, rektor az egyetem tanácsa nevében koszoruzta meg az emlékművet, amelyre a Műegyetem koszoruját Hüttl Tivadar rektor, a Közgazdasági Egyetem koszoruját pedig Schandl József dr. egyetemi tanár helyezte el.

Leleplezték a piszkei hősök emléksobrát. November hó 2-án délelőtti ünnepélyes keretek között leplezték le Piszke község hősi halottjainak emléksobrát. A leleplezésen József királyi herceg is résztvett és kegyeletes szavakkal emlékezett meg a piszkei hősök haditetteiről. A királyi herceg babérszortur helyezett a szobor talpatárára. A leleplezés után díszbeölt volt, amelyen Huszár Aladár főispán a Korányzó Urra mondott köszöntőt, Palkovics László alispán pedig a meglelt királyi herceget köszöntötte.

A Pázmány Péter Tudományegyetem hősi halottainak emlékműve Budapesten, a Központi Egyetem falában.

József királyi herceg megkoszoruzza az emlékművet, mely Zala György szobrászművész gyönyörű alkotása.

A tolnamegyei gazdák üdvözlőlevele a földmivélségi miniszterhez. *Fiath* Tibor báró a tolnamegyei gazdasági egyesület elnöke a napokban szívélyes hangú táviratot küldött *Mayer* János földmivélségi miniszternek, amelyben a vármegye gazdaközössége nevében örömmel üdvözölte a tejértékesítés rendezésének szükségessége mellett megnyilvánult szilárd állásfoglalásáért. A földmivélségi miniszter az alábbi távirattal válaszolt: „Köszönöm az egyesületnek a tejértékesítés kérdésében hozzántézett üdvözlő táviratát. Biztosíthatom a gazdatársadalmat, hogy érdekeit e téren is a leghatékonyabban meg fogom védeni.”

Fejnéklüi holttest Izsák határában. Izsák község határában a napokban a szántóföldeken egy fejnéklüi holttestet találtak. A holttesttől nem messze megtalálták a halott fejét, amely röggökkel volt letakarva. Megállapították, hogy a meggyilkolt ember *Béres* István hetvenéves bócsi juhász, aki évek óta Izsákon szolgált és a gazdák juhált őrizgette. Az öreg pástort bőszenzálló haragosai tették el láb alól; évekkal ezelőtt, ugyanis *Béres* csendörkére juttatott egy hírhedt birkatolvajbandát, amiért a tolvajok állandóan üldözték. A csendörség széleskörű nyomozást indított a gyilkos kézrekerítésére.

Meghalt Szabolcska Mihály. *Szabolcska* Mihály költő november hó 1-én hetven éves korában *Temevárott* elhunyt. A jeles költő látogatóban volt fiánál, *Szabolcska* László temesvári esperesnél, ahol két héttel ezelőtt betegkedni kezdett és néhány napi szenvedés után november hó 1-én hajnalban elhunyt. *Szabolcska* Mihály halálának híre általános részvétet keltett az erdélyi és az itteni magyarság körében. A költő holttestét ércoporsóba zárva Budapestre hozták, ahol a Tudományos Akadémia oszlopcsarnokában ravatalozták fel és november 4-én temették el Budapesten, a székesfőváros által adományozott disz-sirhelyen. *Bethlen* István gróf miniszterelnök, *Kleblsberg* Kunó gróf vallás- és közoktatásiügyi miniszter, *Wallasics* Gyula báró, a felsőház elnöke és még sokan mások részvétvtávirattal keresték fel a *Szabolcska* Mihály mélyen sujtott családját a gyász eset alkalmával.

Leütötte a pilóta, mert ki akart ugrani a repülőgépből. *Dais* kapitány, ausztráliai repülő, aki az ausztráliai repülőársaság utasgépét vezette, a napokban *Sidney* fölött, észrevette, hogy az egyik nótás feltűnően viselkedik és ki akar ugrani a gépből. A bátor pilóta egyik kezével a repülőgép kormányát fogta s a másikkal leteperte az öngyilkosjelöltet. A kétségbeesett nő erre a kormányrudat igyekezett kicsavarni a kapitány kezéből. A kormánykészülék legkisebb elmozdulása valamennyi utas halálát jelentette volna és ezért a pilóta egy jól irányzott ökölcsapással leütötte az asszonyt s gépével azonnal leszállt a repülőtérrre. A repülőtéren mentők vették gondozásba az eszméletlen öngyilkosjelöltet.

Negyven ezer csecsemő hal meg évenként az országban. Az *Országos Stefánia Szövetség* a napokban tette közzé jelentését, amelynek statisztikai adataiból a magyar csecsemőhalandóság szomorú számai tűnnek elő. A *Stefánia Szövetség* közlése szerint hazánkban évenként mintegy negyven ezer csecsemő pusztul el gyermekbetegségben. A szövetség teljes erővel küzd a nagy halálozási szám lecsökkentésén és nagyszerű működésével vet gátat a magyar gyermekek korai elhalásának. Érdekes, hogy 1922-ben a csecsemőhalandóság az országban a csecsemők huszonkilenc százalékát ragadta el, amelyből tizennyolc százalék esett olyan területre, ahol a szövetség nem működött és csak tizenegy százalék oda, ahol a szövetség dolgozott. A szövetséget november 7-én délelőtt meglátogatta védnöke, *Stefánia* belga hercegnő, akit a szövetség budapesti házában *Pettkó-Szandner* Aladár államtitkár és *Keller* Lajos az intézet igazgatója fogadott. A hercegnő asszony megtekintette a székházat és a legteljesebb elismerését fejezte ki a szövetség nemzetjelző munkája felett.

Hasbaszurta az urát egy harcias asszony. *Gál* Mihály államvasuti kalauz, szegei lakos november hó 6-án éjszaka későn tért haza, ami miatt összeveszett feleségével. A veszekedés hevében *Gálné* felkapott egy konyhakést és azzal *hasbaszurta* férjét. *Gált* azonnal beszállították a szegei közkórházba, ahol megoperálták, azonban életbenmaradásához kevés a remény. A szurkáló asszony ellen megindult az eljárás.

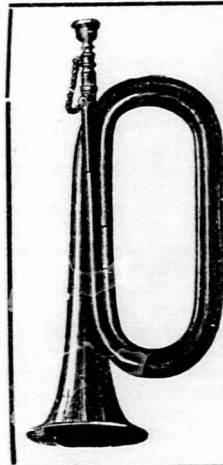
Esterházy Pál herceg a kis emberekért. *Esterházy* Pál herceg, a hatalmas Esterházy-hitbizomány jelenlegi ura, ismét tanujelét adta nagylelkiségének, amikor is a napokban birtokából négyezer hold földet kis bérlettel alakított át. A herceg a kisbérleti területtel módot akar nyújtani a kisembereknek arra, hogy olcsó bérletű birtok gazdálkodhassanak.

Tanítók közgyűlése Budapesten. Az *Állami Tanítók Országos Egyesülete* november hó 8-án tartotta rendes évi közgyűlést Budapesten a Tanítók-házában. Az elnöki megnyitó után *Peiri* Pál államtitkár üdvözölte a gyűlést a vallás- és közoktatásiügyi miniszter nevében és biztosította a megjelenteket, hogy a kormány teljesen átérzi a tanítóság nehéz helyzetét s amint lehet, segít a bajokon. Az államtitkár ezután a tanítóképzés újjászervezéséről beszélt. Több hozzászólás után a közgyűlés elhatározta, hogy felír a miniszterhez és kéri, hogy a jövőben az öreg, arra érdemes tanítókat nevezzék ki címzetes igazgatókká, továbbá, hogy ezentúl szakfelügyelettel a tanítóság sorából kikerült szakfelügyelőket bízzák meg. A főtökári jelentés után a jelenlevők elfogadták az egyesület költségvetését, amellyel a nagygyűlés befejeződött.

Pesterzsébeten elloptak egy utcát. Különös lopást jelentett be a napokban a rendőrségen *Nagygyőri* István Pesterzsébet helyettes polgármestere. A polgármester bejelentette, hogy ismeretlen tettesek ellopták a pesterzsébeti *Lehel-utca burkolatát*. A tettesek több méter mélységben hordták el az utcáról a burkolatot. A burkolat elhordása heteken át tartott és a hatóság emberei nem vették észre a tolvajlást. A rendőrség nagy eréllyel nyomoz a különös tolvajlás ügyében.

Rha rheumás, rendeljen azonnal *Czakó-féle* törv. védett *Junó-szeszt* és kenőcsöt és azonnal meggyógyul. Sok köszönő- és elismerőlevél igazolja kitűnő hatása eredményét. Megrendelőhely: *Isteni gondviselés gyógyszerár,* Budapest, VI., Király-utca 88/B. szám.

Életfogytiglani fegyházat kapott az iváncsai feleséggyilkos. Még a mult év januárjában történt, hogy *Milei* István iváncsi gazdálkodó félholtra verte feleségét és az eszméletlenül fekvő asszonyt kutba dobta, ahol *Milei* leiné megfulladt. A gyilkost még aznap elfogta a csendörség s a szomszédok tanuvalomásából kiderült, hogy *Milei* István anyja biztatására már hónapokkal ezelőtt el akarta tenni láb alól feleségét. A hetven éves özvegy *Milei* Györgyné még arra is bujtogatta fiát, hogy feleségének első házasságából származó leányát is ölje meg, mert akkor több vagyont hagy rá. A vizsgálat befejezése után a büntetőtörvényszék *Milei* István gyilkossági bűntette miatt életfogytiglani fegyházra ítélte, anyját pedig felbujtás miatt tizenöt évi fegyházzal sujtotta. Az ítéletábla a törvényszék ítéletét jóváhagyta. A bűnügy a napokban került a királyi Kuria elé, amely az ítéletet megerősítette és így az jogerőssé vált.

Magyar ember

magyar cégtől vásárol minden hangszer,

melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY

hangszertelepe szállít.

Bpest, VI./29. Király-u. 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékeket.

A kiskörösiek a kartelek ellen. A *Társadalmi Egyesületek Szövetségének* kiskörösi kerülete a napokban az ország válságos helyzetének megvitatása céljából a kerületéhez tartozó kilenc község képviselőinek részvételével értekezletet tartott. Az értekezlet *Melzer Gyula* főszolgabíró indítványára *Skurz Antal* esperes-plébános és *Meskó Zoltán* országyűlési képviselő felszólalása után határozati javaslatot fogadott el, amely követeli a *kartelek megrendszabályozását, a felforgató törekvések kiméltetlen letörését és a mezőgazdaság hathatós támogatását*. A javaslatot egyben legteljesebb bizalmáról biztosítja a kormányt s annak elnökét, *Bethlen István* gróf miniszterelnököt.

A *Balatonmáriai autókatasztrófa ügye a törvényesség előtt*. A kaposvári törvényszék november hó 7-én tárgyalta a *Balatonmária-fürdőnél* történt autószerencsétlenség ügyét. Mint emlékeztet, még szeptember 6-án éjszaka a balatonmáriai megálló-tól ötszáz méternyire, a kilenvenötös számú örház mellett levő átjárónál a kétszázötvenegyes számú személyvonat elütötte *Budaházy Miklós*, nyugalmazott százados autóját, amelyben *Budaházy Miklós*, felesége és édesanyja, özvegy *Budaházy Menyhért*né, továbbá *Dánér Béla* dr., nyugalmazott ügyész és *Tószoki István* soffőr ült. Az összeütközés következtében az autó felborult, meggyulladt és *Budaházy Miklós feleségével együtt, továbbá Dánér Béla holtan maradt az autó roncsai alatt. Özvegy Budaházyt és a soffőrt kórházba vitték, de már nem lehetett segíteni rajtuk és rövidesen kiszervezték. Az öt halállal végződött katasztrófa ügyében megindult vizsgálat során az ügyesség vád alá vonta *Cser József* vasuti pályafőt, aki kinyitotta a sorompót az autó előtt, holott a vonat már a sorompóhoz közel járt. Cser József a tárgyaláson előadta, hogy a vonat érkezése előtt öt perccel leengedte a sorompót, amikor a vágányok előtt megállt az autó és a soffőr kérte, hogy nyissa ki a sorompót. Cser eleinte nem akarta teljesíteni a kérést, de később, amikor a soffőr erőszakoskodni kezdett, átengedte az autót. Mikor a gépkocsi a sínekre ért, befutott a vonat és megtörtént a szerencsétlenség. A bíróság tanak kihallgatása után *Cser Józsefet* közveszélyes eselekmény vétsége miatt két évi fogházra ítélte.*

Panaszok a háborus emlékérmek kiszolgáltatása miatt. Előfordult, hogy néhány közigazgatási tisztviselő különböző önkényes rendelkezéssel megakadályozta, hogy azok, akiknek háborus emlékérmekre joguk van, az érmet megkaphassák. A miniszterelnökség intézkedett a visszszállítások megszüntetésére s az alábbi közleményt adta ki a *Magyar Távirati Iroda* utján: „A miniszterelnökséghez többrendbeli panasz érkezett, hogy egyes közigazgatási tisztviselők a magyar háborus emlékérmekkel kapcsolatos teendőik elvégzése alkalmával nem mindig járnak el olyan szellemben, mint amilyen az érem fölélyességü alapítójának nemes törkevsű céljai érdekében kívánatos volna. Ennek folytán megfelelő intézkedés történt, hogy a közigazgatási hatóságok a háborus emlékérmekkel kapcsolatos teendőik alkalmával a kormányzó hazafias és nemes törekvsű céljait mindenkor tartásuk szem előtt és különösen, hogy az érmek kiszolgáltatása olyan formában történjék, amilyent az éremmel kitüntetett érdemes és hazafias egyének joggal elvárhatnak.

Kétészelt a villamos egy kis diákot. November hó 6-án reggel fél nyolc órakor halálosvégi szerencsétlenség történt Budapesten, a Horthy Miklós-ut 21. számú ház előtt. Egy zsutolt 19-es jelzésű villamos haladt Kelenföld felől a Duna felé, amikor a Mészöly-utca sarkán egy kis diák akart felugrani a villamosra. A fiúcska a villamos első kocsijának hátsó kereké alá került, ahol a kerekék mindkét lábát levágták és derékban ketté szeltek. Mire a mentők megérkeztek, a gyermek már meghalt. Megállapították, hogy a szerencsétlenül járt kis diák *Leölkes György* reáliskolai elsőosztályos tanuló, *Leölkes Ferenc* alvezéres tizegy éves fia. A rendőrség vizsgálatot indított a szerencsétlenség megállapítására, mert egyes tanak vallomása szerint a diákot abban a pillanatban, amikor a lépcsőre ért, az utasok közül valaki meglökte s így került a kocsi kereké közé. — November 6-án délután egy másik kislány járt szerencsétlenül a fővárosban. A Hungária-köruton egy teherautó elgázolta *Körösi István* nyolc éves kislányt, aki az utstetten akart áthaladni. A kocsi kerekéi átmentek a szerencsétlen gyermek fején, aki néhány peremű szenvedés után meghalt. A rendőrség vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Sz. E. **Bozók.** Sok jó van köztük. Dicséretes e nagy szorgalom. — H. Gy. **Nagybányon.** Örömmel köszöntjük ismét rejtvénykészítőink sorában. — N. F. E. **Cserhámszentiván.** Verses pontrejtvényét közlőnk fogjuk. — Ny. I. **Komárom.** A tréfa nagyon gyöngye. — F. Zs. **Nagyapáti.** Ön téved akkor, ha azt hiszi, hogy mi fenntartás nélkül helyeseljük a mai helyzetet, amikor is a boletást a bérlő kapja. Reméljük azonban, hogy kielégítő megoldást fognak találni ezen a téren is. Mi nagyon jól tudjuk, hogy az a mérsékli hang, melyet használnak, nem vívja ki mindig olvasóink tetszését. Nekünk azonban sokkal fontosabb hivatásunk van, mint a népszerűség hajhászása, vagy üzleti érdekek szolgálása. A mi hivatásunk a gazdatársadalom érdekeinek komoly, megfontolt szolgálása, de nem pillanatnyi előnyök kiharcolása, nem a gyűlölet szítása és nem a falusi nép sorainak megbontása. Aki feléri ésszel a mi munkánk nagy jelentőségét, velünk marad, aki azonban hallgat a csábító szóra és felül az íres ígéretek tömkelegénél, azt őszintén sajnáljuk, mert csalódsza, kiábrándulása rendkívül fájdalmas lesz. — J. B. **Tiszaszentiván.** Kérjük válaszson más mondatot rejtvénykészítésre. — B. J. **Lendvaujfalu.** „Mi is az a haza?” című verse nem közölhető, mert nem vers. Tréfája jó. Rejtvényeiből közlünk — D. B. **Szamosbecske.** Rejtvényeiből — amint sor kerül rájuk — közlünk. — H. K. J. **Békésszentandrá.** Nem közölhető; kezdetleges próbálkozás. — L. L. **Tiszakürt.** Válogatunk belőlük. — M. A. **Penészek.** Hozzánk intézett sorainak közlöljük, hogy a tisztviselők fizetésének csökkentését a kormány eljeltte. Ennek az elhatározásnak oka többek közt a gazdatársadalom állásfoglalása is volt, mely nem kívánta a tisztviselők fizetésének csökkentését, mert ezzel vásárló- és fogyasztóképeségük is csökkent volna. Ehelyett azonban a kormány felemeli a tisztviselők — mégpedig ugy az állami, mint a magánisztviselők — kereseti adóját, mely végeredményben kisebb arányú fizetéscsökkenést. Ilyen módon a tisztviselő-társadalom mégis csak hozzájárul az állami terhek nagybörmérvű vállalásához. — E. R. **Bodonhely.** Pontrejtvénye jó. — H. M. I. **Tiszórs.** Válogatunk belőlük. — W. M. **Mohova Jók;** közöljük őket.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November hó 16-án, vasárnap.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Gygyvernek. — **Kirakodóvásár:** Gyoma, Makó, Szegvár.

November hó 17-én, hétfőn.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Bácsalmás, Gyöngyös, Hajduböszörmény, Halászi (sertésvásár bizonytalan), Jánosháza (sertésvásár bizonytalan), Jászládány, Kocsér, Kóka, Lovászpata, Lőrinci, Magyaróvár, Mátészalka, Nagyatád (sertésvásár bizonytalan), Nógrád, Sárbovárd, Sopron, Szekszárd (sertésvásár bizonytalan), Szigetvár (sertésvásár bizonytalan), Tiszaszentiván, Tarcsl. — **Kirakodóvásár:** Ózd, Tatabánya. — **Ló, marha- és sertésvásár:** Solt.

November hó 18-án, kedden.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Gelej. — **Kirakodóvásár:** Lőrinci, Solt. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnád. — **Ló, marha- és sertésvásár:** Sóskut.

November hó 19-én, szerdán.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Balmazújváros, Eger, Háromfa, Hőgyész, Kiskunhalas, Rédes, Somogyvár, Sümeg (sertésvásár bizonytalan), Vértesacska. — **Ló- és marhavásár:** Bajna. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Rudabánya.

November hó 20-án, csütörtökön.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Alesut, Bódvaszilas, Csurgó (sertésvásár bizonytalan), Kecskemét, Pátka, Ujfehért. — **Kirakodóvásár:** Eger, Kiskunhalas, Bajna.

November hó 21-én, pénteken.

Ló, marha- és sertésvásár: Békés. — **Kirakodóvásár:** Kecskemét.

November hó 22-én, szombaton.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Endrőd. — **Kirakodóvásár:** Békés.

Földbirtokosok figyelmébe! Akik rövidesen jelentkeznek, azoknak még 30 holdon felüli birtokuk folyóssítatunk 7 és fél százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I. II. III. helyű nyakgamatu tartozásokat illetékmertesen bekonvertálunk. — Helyszini becslés nem kell. Ingyen feilvilágositást nyujt: **Agrária Részvénnytársaság, Budapest, Erzsébet-körút 2.**

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. *Hogyan lehet a tők termését fokozni laza talajon? 2. Lehetséges-e fészektörtyűzással növelni a termelést? (L. L. Tiszakürt.)* — **Felelet:** 1—2. A tők természetesen előfordul, hogy őszi szántást kapott földbe kerüljön, mert gyenge gyökérzete csak úgy tud kellőleg megerősölni. Másrészt tápanyagokban gazdag talajt kíván. Ezért 1 katasztrális holdra 250—300 métertermésű istállótrágyát is meghálál. A gazdaságosabb fészektörtyűzáskor 15—220 kg. adandó beleásva, ami katasztrális holdanként 60—70 mázsa istállótrágyát jelent. Végül fontos, hogy talaja gyommentes legyen és a fűszkek 2—3 méter távolságra legyenek egymástól.

Kérdés: 1. *Kérvényt adtak be az OFB által kiosztott földek árának alacsonyabbban való megállapítása végett. Az új ár-megállapítás azonban a mai napig sem történt meg, mit tegyünk? 2. Hol lehet répszirupot kapni? 3. Lehet-e nálunk termelni az üzletekben kapható gyökérmosókat? 4. Miért változik az előfizetési számom? 5. Hány ére vagyok előfizetője a „Vasárnap”-nak? (K. J. Kálló.)* — **Felelet:** 1. Sürgessék meg a beadványt és részletesen indokolják meg a kérelmüket. 2. Cukorszörp (melasz) cukorgyárakban kapható. Forduljon az ercsi, szerecsi, mezőhegyesi, hatvani cukorgyárakhoz. 3. Nem tudjuk, mit ért gyökérmosón. Kérjük, határozza meg pontosabban, mi az, amiről felvilágosítást kér. 4. Minden befizetés alkalmával minden előfizető új számot kap. A befizetési lapokat ugyanis az év január elsejétől kezdődően a napi beérkezések sorrendjében folyószámmal látjuk el, ez a folyószám ellenőrzési és könyvelési célokat szolgál s ez a szám kerül a címszalagra is. 5. 1926 december 15. óta.

Kérdés: 1. *Mivel lehet gyógyítani a rühes lovat? 2. Milyen nagyságu birtokra adnak dohánytermelési engedélyt? (Hü előfizető, B.)* — **Felelet:** 1. A lórhűségget kreolin-, kátránykenőcsökkel vagy mosásokkal lehet gyógyítani. Jó lesz állatorvoshoz fordulni, ki részletes utabiztatást fog adni. A lovak rüheségét be kell jelenteni az előjáróságnak. 2. Dohánytermelési engedélyt kisebb földekre is adnak olyan községekben, ahol már több engedélyes termelő lakik. Magános és kisebb gazdának azért nem adhatnak, mert az ellenőrzés nehéz és költséges. Hogy községében erre vonatkozólag milyenen a viszonyok, arra a községi jegyző tud felvilágosítást nyújtani.

Kérdés: *Hol lehet tökmagot értékesíteni? (D. L. Tarányi.)* — **Felelet:** Csarnoki árusok szokták vásárolni. Nagyban néhány magkereskedő is veszi. Próbálkozzék meg Mauthner Ödön magkereskedelmi rt.-nál, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33., továbbá a Monori-magkereskedésnél, Budapest, IV., Szép-u. 1.

Kérdés: 1. *Szükséges-e a 9-es és a 6-os flóbert-puskához engedély? 2. Mi a legjobb étvagygyerjesztő? 3. Melyik a legjobb emberi használatra való táppor, vagy hasonló készítmény? (Hü előfizető, 1972.)* — **Felelet:** 1. Minden puskára szükséges engedély, csupán a 6-os flóbert-pisztoly mentes az engedély alól. Az engedély végett a szolgabírói hivatalhoz forduljon. 2. Több különböző készítmény van forgalomban, ezek közül azonban nem igen ajánlhatunk, mivel nem tudjuk, hogy önnek melyik lenne jó. Forduljon orvoshoz, az megmondja, mi a baja és ahhoz mérten rendel majd orvosságot, vagy esetleg valamilyen étvagygyerjesztőt. 3. Általánosan használják az Ovomaltine-nevű készítményt, amely tojásból, malátából és kakaóból készül és így igen tápláló. Tudomásunk szerint a gyógyszerárakban kapható még különbözőféle malátakivonat, amely igen tápláló és hizlaló.

Kérdés: 1. *Kapható-e a „Vasárnap” kiadói hivatalában a „32-es baka vagyok én” című dalokönyve? 2. Ki Magyarországon a legjobb nőorvos? 3. Milyen iskolákat kell végezni annak, aki detektív akar lenni? 4. Mi a honvédelmi miniszter ur címe és megszólítása? (Hü olvasó, Mohács.)* — **Felelet:** 1. Kapható, ára: 1 pengő 50 fillér. 2. Sok kiváló nőgyógyász tanárunk van, akik közül mi nem vagyunk hivatottak eldönteni, hogy ki a legjobb. Alább megadunk néhány címet, tetszésre bízunk, hogy kihez forduljon: Tóth István dr. egyetemi tanár, Budapest, VIII., Üllői-ut 78. (klinika), Frigyesi József egyetemi tanár, VIII., Baross-utca 27. (klinika), Scipiadés Elemér dr. egyetemi tanár, Pécs (Egyetemi-klinika) stb. Egyébként a klinikákon több adjunktus és tanársegéd van, valamennyi kiváló nőorvos. 3. Különböző előképzettséget nem kötnék ki, csupán általános intelligenciát, azonban ma már érettségivel, sőt igen sokan egyetemi végzettséggel jelentkeznek. 4. Nagyméltóságu vitéz Gömbös Gyula m. kir. honvédelmi miniszter, Budapest, I. Vár, Szent György-tér (honvédelmi minisztérium).

Rheumás!?! . . .

Még ma rendelje meg a **CZAKÓ**-féle törvényesen védett és engedélyezett

JUNÓ-SZESZ ÉS KENŐCS

orvosilag kipróbált háziszereket, amelyet rheuma, csusz, ischiás, zsába és köszvénynél; megfázás vagy megerőltetésből eredő fájdalomnál bámulatos gyorsan és eredményesen használnak. Egy adag elegendő, melynek együttes ára P 11.—hasznalati utasítással. Szétküldés postai utánvétellel.

Isteni Gondviselés Gyógyszertár,
Budapest, VI., Király-utca 88 B szám.

Kérdés: *Tejgyűjtő szeretnék lenni, azonban ilyen vizsgám nincsen. Hol végezhetek tejgyűjtő tanfolyamot? (Hj. M. L., Somogyisonta.)* — **Felelet:** A földmivvelésügyi minisztérium időközönként rendez kistejgyűjtő és főlőző tanfolyamot. A tanfolyamok helye: Pesterzsébet, Török Flóris-utca 12/a. A tanfolyamra való felvétel végett a kérvényt a földmivvelésügyi minisztériumba kell beküldeni. (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 15. szám).

Kérdés: *Létezik-e még a postások újságja? (W. M., 12184. számú előfizető, Cs.)* — **Felelet:** Igen; szerkesztősége Budapest, I., Krisztina-körút 12. szám alatt van. (Postapalota).

TRÉFÁK

A kis kíváncsi.

- Mondd papa, szükséges az árva gyermeknek nadrággomb?
- Miért kérdezed fiam?
- Mert az előbb láttam, hogy a perselybe nadrággombot dobált.

(Beküldte: B. Kiss Lajos Biharerecskéről.)

Az iz.

- Pincér, ez a káposzta nem elég savanyu.
- Hiszen az nem is káposzta, hanem mákosmetélt.
- Ja!... Annak épp elég savanyu.

Okos tanács.

Vendég: Na hát, én adnék az ilyen rakoncátlan gyermeknek!

Mama: Csak nem ütöm a teli gyomrát?

Vendég: Én sem, hanem megfordítanám.

Az örökös.

A gazdag nagynéni hirtelen megbetegedett. Az orvos nyomában értesíti egyetlen unokaöccsét, egy lumpolásáról híres jogászt. De a levél elküldése után hirtelen javulás állt be, amiről az orvos táviratilag tudósítja a reménybeli örökösöt. Erre a következő válasz érkezik:

— *Hálás köszönet az értesítésért. Mikor tesz a temetést?*

Az ismétlő iskolában.

— Mondd meg Biczők István, törvény szerint a talált gyermek melyik vallásfelekezethez tartozik?

— A zsidóhoz.

— Ki mondja ezt neked?

— Kérem tanító ur, Mózeset is úgy találták, aztán ő is zsidó lett.

Ilyen az élet.

Erős, jókötésű ember volt Ripás János uram. Hanem tavaly belekapott a nyavalya. A nagy bálványember úgy elszáradt, mint a kóró. A kapuja előtt a lócán üldögélve panaszkodik a komájának:

— Látí komán, hogy elfogytam! Még tavaly száz kiló voltam, most tán husz se vonék!

— Bizony, ilyen az emberi élet, koma! *Hun a hizódísznót formazza az ember, hun a kehes lovat.*

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irtta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kisgazda.

A darabot a „Vasárnap“ műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(28. kölemény.)

JÓZSI: Ne mond.

PETI: Mir ne, aki a mi sorunkon esavarog gyakran a vén Boránál, ördögé már annak a lelke.

JÓZSI: Láttad őtet?

PETI: Nem is egyszer.

JÓZSI: Szemébe mernéd neki mondani?

PETI: Hogyne, föltéve, ha valakinek a háta mögött érzem magam.

JÓZSI: Nem szégyenled magad? A háboruban érdemek szereztél, lithon meg félsz egy asszonytól?

PETI: Jaj, kérem a harestéren nem bosorkákkal volt dolgom.

JÓZSI: Bolond vagy te, nincsenek már bosorkák, nem is voltak.

PETI: Voltak. Csak hogy a régiek seprőn lovagoltak, meg rosszruhába repült utánuk a copfli. A nagy orrt azért viselték, mert azzal nyírták a levegőt.

JÓZSI: Nyírták a te babónás cigány fejedet. Láttál-e csak egyet is?

PETI: Hisen itt van a különbség.

JÓZSI: Ne beszélj már nekem.

PETI: Ők is más divatot vettek fel. A seprűket eldobták, a hosszú haját lenyírták, a ráncos pófát bepuderolták. Megszépültek: Most már nem kell nekik várni az éjfélt, amikor ki-mehetnek. Nappal is lehet látni őket.

JÓZSI: No majd megfigyelem őket.

PETI: A régiek csak a teheneket, lovakat rontották meg.

JÓZSI: No és a mostaniak?

PETI: A legényeket. Van közöttük olyan is, aki arra pályázik, akinek még pehely sincs az orra alatt. *(Kívül lábdobogás hallatszik, majd Orzsi hangja.)*

ÖRZSI *(kint)*: Itthon leszünk már édesapám! *(Beérnek.)*

XIX. Jelenet.

(VOLTAK, CSORBA, ÖRZSI.)

CSORBA: Már majd megfulok.

JÓZSI: Hála Istennek!

ÖRZSI: Van bent valaki nála, Víki bácsi?

CSORBA: Még majd belepusztul.

JÓZSI: Bíró uram, ne kiabáljon. Még majd meghallja a beteg. Bizony, bizony.

CSORBA: Szinte félek bemenni.

JÓZSI: No lám, no lám. Nem is kell, bíró uram, bent van nála a doktor.

CSORBA: Doktor?

JÓZSI: Már vagy tíz perce. Azt hagyta nekem, hogy senkit se eresszek be, míg ő meg nem engedli. A bokája van neki eltörve. Hogy helyre tudja tenni, muszáj elalattatni neki injekcióval.

ÖRZSI: Szent Isten, én bemegyek.

JÓZSI: Egy tapodtat se, senkit be nem engedek. Üljenek le ide az asztalhoz, elmondok valamit.

CSORBA: Nem vagyok én arra kíváncsi most, öreg.

ÖRZSI: Mikor ilyen nagy baj van.

CSORBA: Félek, hogy örökre elalattja.

JÓZSI: Sohse féljen, bíró uram. Ha egy kicsivel erősebb lesz is az injekció, kibírja. Legfőképpen tovább alszik egy fél-órával.

CSORBA: Igaz, hogy elég erős menyecske, nem bánom, hátt várjuk meg, míg készek lesznek. Ülünk le.

JÓZSI: Ugy, ugy csak nyugodtan.

ÖRZSI: Hát akkor beszéljen, Víki bácsi! *(Leülnek.)*

CSORBA: De csak röviden.

JÓZSI: Rögtön, rögtön, csak ennek az urnak kiadom a járandóságát. *(Petihez.)* Jöjjék csak ide egy kislit. *(Féltrehuzza*

az utcai kapu felé, mutogat neki. Peti elmegy az utcai ablakhoz őrt állni, Józsi visszatér.)

CSORBA *(nézi őket, majd Örzsihez)*: Nem tudom, az öreggel mi van.

ÖRZSI: Mit mutogathat annak a cigánynak?

JÓZSI *(visszatér)*: No lám, no lám, bíró uram, Örzsi! Az öreg Víki bácsi alighanem utoljára van itt, öregek a lábak. Bemegyek az agok intézetébe, de azt a történetet nem akarom úgy elvinni, hogy el ne mondjam valakinek.

CSORBA: Csak röviden.

ÖRZSI: Sajnálom, hogy megöregszik.

JÓZSI: A községet nem nevezem meg, mondjuk, hogy X. községben történt. A falu bírója egy jó módú gazdaember volt. Aki nagyon szerette a feleségét. Volt nekik, egy kislányuk. Mikor az tizenégy éves lett, meghalt az édesanyja. A bíró is majd meghalt bánatában utána. Három esztendeig rá se nézett nőszemélyre. Csak a lányának élt. A negyedik esztendőben változott a helyzet. A bírót egy fiatal menyecske elkezdte kerülgetni. Sikerült is neki a hálójába fogni. A bíró elvesztette a fejét. Beleböngöszött, elvette a náálánál harminc évvel fiatalabb menyecskét...

CSORBA: No aztán mi van abba?

JÓZSI: A menyecske rávette az öreget, hogy a jányát adja ki a háztól egy gazdag legényhez.

CSORBA: Elég jól gondolkozott.

JÓZSI: Közben a lány megszeretett egy szegényt, de becsültes legényt. Nem akart a gazdag feleség lenni. De anyjára erőszakolták, hogy utóbb beleegyezett. Ezt megmondta a kedvesének. Az bánatába nekifogott mulatni. Egyszer egy történet a dolog, amint iszogatot a kocsmába, meglátta a bíró feleségét a jövendőbeli vővel csókolózni egy félreeső asztalnál.

CSORBA: Hej, ha én annak az embernek volnék...

JÓZSI: Ez szegedt ütött a fejébe a legénynek. Nekifogott nyomozni azzal a szándékkal, hogy majd egyszer rájuk vezeti a bírót. Sikerült is. Akkor olyan titoknak jött a nyomára, hogy még magának se akarta elhinni.

CSORBA: Na mi volt az?

JÓZSI: Egy temetésre készült a bíró családja. Ugy volt, hogy a jövendőbeli vő is velük megy. A temetés utánra tervezte a bíró, hogy elviszi őket a község házához. A vő beleegyezett, azután kimentette magát a temetésről. Elindult a bíró családjával a temetésre. A menyecske is. Az utcán kiment a menyecskéknek a lába a helyéből.

CSORBA: De hiszen... *(Felugrik.)*

JÓZSI: Csak nyugodtan, bíró uram, mindjárt vége lesz.

CSORBA: Mondja, de...

JÓZSI: Szóval a menyecske otthon maradt. Alighogy a bíró elment, jött a jövendőbeli vő.

CSORBA *(felugrik)*: Mindent értek, hol vannak?

ÖRZSI: Édesapám! *(Kintől hallatszik Peti hangja.)*

PETI *(kint)*: Vissza te, mert sét loccsantom, a koponyádat! *(Ugrás hallatszik.)*

JÓZSI: Az ablakon akar szöknü. *(Kiszalad.)*

CSORBA: Ne engedjétek. *(Boszalad a házba.)*

ÖRZSI: Uristen, mi lesz itt?

PETI *(kint)*: Segítség, mert elszökik. *(Kint dulakodás.)*

ÖRZSI: Jaj, jaj! *(Boszalad a házba.)*

JÓZSI *(gallériánál fogva, Petivel tolják be Zolit)*: Ugy, doktor ur!

ZOLI: Eresszenek el, addig mig nem jön az öreg. Annyit fizetek...

PETI: Csak tartsd meg. *(Bentről sikoltás hallatszik.)*

JÓZSI: Te gyáva, eserben hagyod a szeretődöt?

ZOLI: Eresszetek! *(Petit ellöki, az hanyatt esik.)*

JÓZSI *(ellöki magától Zolit, majd eleibe áll.)* Egy lépést se, ha ezekkel nem akarsz megismerkedni. *(Az ökteit mutatja.)*

ZOLI: Mi? *(Nekiugrik.)*

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

o o o o o o o **ÉS köhögés (-f)**
s=z

(Beküldte László Lajos Deesről.)

2. Szórejtvény.

80 éves síheder

(Beküldte ifj. Borics László Jászberényből.)

3. Pontrejtvény.

C. e. d. s. n. é. ö. z. k. a. y. n. á. b. r. a. t.
(Beküldte Kovács Máté Kaposvárról.)

4. Betűrejtvény.

mutatónévmás S a U

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Kaposzentbenedekről.)

5. Szórejtvény.

Glóbusz inség N o o
o o

(Beküldte Gutti János Fehérváreszteréről.)

6. Szórejtvény.

elyny
pihe (ll=n)

(Beküldte ifj. Kovács István Kecskemétről.)

7. Szórejtvény.

V hamis gyümölcs
(e=ó)

(Beküldte Lipták Ferenc, Ferencné, Istvánné, Edelényből.)

8. Szórejtvény.

z
P P P P P is L L L L
P P P P P P

(Beküldte Péter Teruska Kozárménlyéből.)

9. Pontrejtvény.

. l . e . a . a . á . n . p . z . r . e . z . ö . é . e
(Beküldte Szabó B. Mikóházárról.)

10. Számrejtvény.

Egy fiúnak az apja kétszer, a nagyapja tizenkétszer olyan idős, mint ő és hárman együtt 100 évesek. Hány éves mindgyik?

(Beküldte Andó Gézi Lajos Boglyasaljáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 49-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények helyes megfejtését tíz napon belül oktetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők neveit nines módunkban közölni.

A 45-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Pontrejtvény: **Hol vagy magyarok tündöklő csillaga?** 2. Szórejtvény: **Vadászfegyver.** 3. Szórejtvény: **Motorkerékpár.** 4. Névrejtvény: **Eperjes.** 5. Szórejtvény: **Szintelen.** 6. Szórejtvény: **Olvasd a Vasárnap-ot.** 7. Szórejtvény: **Pénzverő.** 8. Szórejtvény: **Szózat.** 9. Pontrejtvény: **Kormánykerék.** 10. Szórejtvény: **Hulló csillagok.**

Helyesen megfejtették: Bán István, Garzó Jolán, Skinta J. Ferenc, Popócsi György, Kovács Bálint, Laki Dániel, Molnár Sándor, Lázár László, Békeffi László, Eöry Rózsi, Skorb János, Bieskei Lajos, Magyar Antal, Keller Ernő, Glebítz Márton, Nagy István, Horváth György, Nagy M. János, Gere Piroška, ifj. Inczedy Márton, ifj. Cs. Nagy József, Széles Lajos, Kovács Péter, Pap Péter, Varga Géza, Kis János, Szabó Péter, Nagy Sándor, Fábíán Péter, Csillag István, Kocsis Szatmári Józsa, Faragó Ádám, Balázs Péter, Kovács Imre, Bodor László, Bodnár Ferenc, Gulyás Péter, Barna István, Tóth József, Imre Péter, Lázár Mihály, Varga István, Mihályi Antal, Németh János, Sziklay Ede és Horváth György.

Jutalomkönyvet nyertek: **Popócsi György (Szepetnek), Magyar Antal (Debreceen), Bieskei Lajos (Baracska), Békeffi László (Zalakoppány) és Keller Ernő (Kübekháza).**

A 44-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (M. kir. földmívelésügyi minisztérium, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., II. emelet 207.) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

1. Csapatosat:

Hitter Milán és András 10 férfit kukoricatörésre, meg egyezős szerlüt, Mezőörs, Győr vm.

2. Egyeseket:

Mesterberek-uradalom egy számadó juhászt: u. p. Felsőgalla, Komárom vm. — Városi kertészet egy kimondott virágkertet, aki a kötési munkát is érti, bér kizárólag havi 150 pengő, Eger, Gólya-u. 2. — Mesterberek-uradalom több bérescsaládot, családonként több munkabíró családtaggal, u. p. Felsőgalla, Komárom vm. — Ferenget Sámuel egy kimondott fejős tehenest, Budapest, I., Budaörsi-ut 80. — Vicenty Ödön ny. százas 2 holdas, teljesen felszerelt kertészetéhez évi 800 pengőért egy kertész-bérlőt, Kerepes, Kertgazdaság. — Pirok B. Zsigmond egy bentkosztos gazdasági cselédet, fiatal, nőtlent, Majosháza, u. p. Délegyháza, Pest vm. — Hunkár Andor földbirtokos egy tükörkezelő nőt (kizárólag nőt), gyakorlatlalt bírók előnyben, bizonyítványmásolatok megküldendők, Szolgyó, u. p. Kisbér, Veszprém vm. — Kerestetik tolnamegyei pusztára középkor munkabíró, már nyugdíjjal bíró házaspár, lehetőleg kerékpár, akik ingyenlakás, zöldségkert használata és szerény havi díjazás ellenében a házmesteri és kertészeti teendőket vállalnák. Jelentkezé személyi okmányokkal hétköznapokon délelőtt 8-10-ig: Budapest, II., Szilágyi Dezső-tér 1., I. 2.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATŐZSDE.

KÉSZÁRUPIAC

A készáruipiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza tiszavidéki 77 kg-os 13.90—14.55, 78-as 14.05—14.70, 79-es 14.25—15.00, 80-as 14.30—15.15, 81-es 14.30—15.35, felsőtiszai 77 kg-os 13.80—13.95, 78-as 13.95—14.10, 79-es 14.15—14.25, 80-as 14.25—14.35, 81-es 14.25—14.50, jászai 77 kg-os 13.80—14.00, 78-as 13.95—14.15, 79-es 14.15—14.30, 80-as 14.25—14.40, 81-es 14.25—14.55, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 13.75—13.90, 78-as 13.90—14.05, 79-es 14.10—14.25, 80-as 14.15—14.30, 81-es 14.15—14.40. — Rózsa pestvidéki 7.60—7.90, más 7.60—7.90. — Árpa, takarmány elsőrendű 12.75—13.25, közép 11.75—12.10, sárarpa fm. 18.50—20.00, egyéb 14.50—16.75. — Zab elsőrendű 16.50—16.75, közép 15.75—16.00. — Tengeri tiszal 13.70—13.80, dunántúli 13.70—13.80. — Korpa 7.00—7.10 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőipiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 15.36—15.37, májusra 15.46—15.47. — Rozs 8.83—8.85. — Tengeri májusra 11.71—11.73 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Üdön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Löheremag: A kínálat megcsappant, ezzel szemben külföldről élénk vételkezdés mutatkozik, minek következtében irányzata megszűndött. *Tavasz bikkönyben* ázetektetés alig fordult elő. *Balticum-mag* kínálat csekély, kereslete jó, ára nem változott. *Takarmányrépamag*: A kínálat mindinkább fokozódik, a vevők azonban tartózkodók, irányzata lanya. A budapesti áru- és értéktörzse hivatalos jegyzéséi 100 kilogrammonként, nyersáruért. Káposztarepé 25—26, köles 10.50—11.50, lucerna 160—175, löhere 98—112, tavaszi bikköny 15—17, szösös bikköny 28—32, lenmag elsőrendű 31—32, lenmag másodrendű 28—29, napraforgó 12.75—13, mumarhag 13—13.50, csillagfűrt fehér 11.50—12, Viktória-borsó 15—18, Express-borsó 14—16 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tészta 40—42, nullás 40—42, kettős fészéleszt 36—40, négyes kenyérliszt 32—38 fillér kilogrammonként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakörpa 10, borsóhéj 10.50, borsókorpa 10.50, buzakonkoly 7.50, buzatakarmányliszt 11, konkolydara 10, lenmagpogácsa 20, napraforgópogácsa 12.50, repecpogácsa 10, rozskonkoly 7.50, rozskörpa 7.50, rozsoesó 7.50, rozstakarmanlyliszt 10.75, szójababpogácsaliszt, nagyban 23, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 24, tökmagpogácsa 17 pengő métermázsánként.

Cirok. *Cirokszál*, takarászalma, uradalmi 38—40, takarászalma, kiscgazdától 36—38, bélesszalma, uradalmi 35—38, bélesszalma, kiscgazdától 32—34 P. *Cirokmag* 6—7 P métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna másodrendű 7.50—8, réti széna harmadrendű, csomagolásra 4.50—7, muharszéna 8—9, lucernaszéna 8—11.50, zabosbukkónyszéna 9.50, alomszalma másodrendű 2.50—3.30 pengő métermázsánként.

Alomtözeg tépve, bálákban 3.77, alomtözeg tépve, ömlesztve 2.77 pengő métermázsánként.

Szurómarhavasár. Élő borjúk, belföldi szopós, elsőrendű 1.38—1.46, kivételesen 1.50, másodrendű 1.16—1.36 pengő kg-kint, élőszulyban.

Tenyészmarha és jármosókrók. Elsőrendű belföldi jármosókrók (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármosókrók (fehér) 0.96—1, fiatal, friss fejős tehén 1.15—1.25, 1½—2 éves tinók 0.96—1.02, 1½—2 éves úszók 0.95—1 pengő kg-kint, élőszulyban.

Vágómarhavasár. Ökör kivételesen 114, közép 70—96, gyenge 56—68, bika kivételesen 106, közép 80—94, gyenge 62—78, tehén közép 60—84, gyenge 46—58, növendékmarha 68—98, kiesontozónivaló marha 30—48 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 116—118, középsertés 118—123, nehézsertés 123—126 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Gyapjú. A gyapjúpiacra az irányzat továbbra is lanya, a forgalom a legminimálisabb.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar I, marhabőr, tarka I.10, borjubőr, hosszú lábú 1.92, juhőr 0.70 pengő kg-kint.

Husvásár. *Marhabús, a nyílt piacokon:* Rostélyos, vastaghátszín, felsől, fehérpecsenyé, zömblőyű felsől 220—340, fartó, hátszín 220—220, csontos oldalas 160—280, tarja, szegye 140—200, gulyásnak való 120—200 fillér kilogrammonként. — *Borjubús.* Felsőleltel comb 360—480, sütnivaló 180—400, porköltnek való 140—240 fillér kilogrammonként. — *Juh- és báránybús:* Juhcomb 180—240, gerince, lapocka 120—180, porköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — *Sertésbús:* Friss karaj 290, friss comb, tarja, lapocka 180—220, friss oldalas 160—190, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 120—320, vidéki 260—400, olvasztani való szalonna 156—168, sózott kenyérszalonna 170—220, füstölt 200—220, háj 180, zsíros tepertő 200—240, helybeli sertészsír 176—190 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Tyúk 250—350, csirke 220—280, pulyka 400—600 fillér darabonként. — *Leült állatok:* Tyúk 200—240, csirke 220—320, hizott ruca 170—200, sovány 150—160, hizott lud 180—210, sovány 170—220, hizott pulyka 180—200, ludmáj 500—800, ludzsír és háj 220—240 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 15—17, főzhető 13—15 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bórben, darabonként 250—500, kifejtve, bőr nélkül 140—160, fácán darabja 250—400, fogoly darabja 180—200, szarvascomb 250—300, gerince 350—600, lapocka 150—200, egyéb 80—100, őzgerince 600, comb 300, egyéb 100—200, vadzsizsnó gerince 250, comb 250, többi része 100—200 fillér kilogrammonként.

Hal. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Harsa 400—600, csuka 240—280, ponty 200—300, kárász 120—200 fillér kilogrammonként. — *Rák:* Folyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 30—36, aludttej 100, tejzsin 260—320, tejföl 160—240, centrifugált teavaj tömbben 360—460, 10 dkg-os csomagolásban 380—520, dánvaj —, főzővaj 300—360, szedett vidéki vaj 300—360, juhsajt 240—280, tehenétejt 80—100, sovány tehenétejt 40—60, juhtétejt 240—240, kevertétejt 180—200, lptel-tétejt 280—300, hazai ementáli-sajt 440—560, hazai trapista 240—340 fillér kilogrammonként.

Szárazfölélek és száraztészták. A nyílt piacokon: Lenese 36—70, hántolt feles borsó 56—70, fehér aprószenű bab 46—60, nagyszemű 64—80, szines 40—60, finom árpakása 80—120, durva 48—80, tojá-sostarhonya 160—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 12—16, sárgarépa zöldjével csomója 5—12, petrezselyem zöldjével csomója 5—14, zel-

lerujdság, zöldjével darabja 4—14, zeller kilogrammja 20—30, kalarábé zöldjével darabja 3—8, őszifajta kalarábé kilogrammja 18—24, kevert zöldség 14—20, makói vöröshagyma 8—10, közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma kilogrammja 60—100, cékla 10—20, hazai fejeskáposzta 6—12, savanyított káposzta 30—36, kelkáposzta 20—24, vöröskáposzta 20—30, karfiol 30—70, fejesaláta 5—12, fodrossaláta 15—40, torma 50—120, burgonya 10—12, Ella 10—12, közönséges 8—10, kifli 16—24, kelbimbó 100—140, tömör csiperkegomba 200—360, chetó tinóru gomba 260—350, mezei csiperkegomba 140—200, székfűgomba 200—300, éti vargánya gomba —, szárított gomba 1000—2000, fekete retek kilogrammja 12—20, hónapos retek csomója 6—12, ceetes ugorka 120—140, vizes 80—100, apró hegyes zöldségpaprika darabja 1—3, töltési való 3—4, savanyított zöldségpaprika kilogrammja 100—140, főzbe tők 20—26, gyalult 36—40, sütőtök 20, paradicsom 16—30, zöld vajbah 120—160, hüvelyes zöldség 150—200, sóska 26—40, tisztított paraj 24—40, gyökeres 16—20, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—160, közönséges 40—80, bírsalma 60—130, nemes fajkorte 190—280, szilvaiz 140—160, gyümölcsiz 140—300, áfonya 100—140, csemegeszőlő 70—120, közönséges szőlő 30—50, borsóhéj 28—40, eltett szőlő 80—100, naspolya 60—100, gesztenye 36—74, csipkek 80—90, nagy papírhéjú dió 160—180, keményhéjú 80—140, zöld dió —, dióbél 300—500, héjazott magyér 280—360, zöld mandula —, héjazott mandula 360—720 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édesnemes paprika 440—520, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 92—120, pergetett méz 140—150, házi szappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. *Termelői árak kg-kint Szegeden:* Édesnemes paprika 2.25—2.50, félédes paprika 1.80—2, rózsapaprika 1.30—1.50, másodrendű paprika 0.70—0.80, harmadrendű paprika 0.35—0.40, fűzérpaprika fizikénként 3—5 P. *Kalocsán:* Édesnemes paprika kg-kint 2.10—2.20, rózsapaprika 1.10—1.30, másodrendű paprika 0.60—0.80, harmadrendű paprika 0.20—0.30, fűzérés csöves paprika 1—1.20 pengő kilogrammonként.

Fapiac. Belföldi 2 éves bukkhasábrt Budapesten alig lehet 300 pengőzt elérni. *Fenyőfa* teljesen üzletlen, pang a keményfapiac is, mert nincs kereslet. *Faszéna* a kínálat meghaladja a keresletet: reortafaszéna 780—850 pengő vagononként magyar határállomáson.

Borpiac. Homoki vidéken, kis termelőknél hektoliter- és Malligand-fokokint 1—1.20 pengő, urasági tételében, homoki vidéken 1.20—1.60 pengő minőség szerint. A fajborokért ennél magasabb árat is fizetnek. Az óborokt jóformán egyáltalában nem keresik. Az árak azért inkább csak névlegesek, 1.80—2.20 pengő között ingadoznak hektoliter- és Malligand-fokokint.

Szesz- és szeszitalok. Az Országos Szeszértékesítő Rt. október hó 28-án tartott végrehajtóbizottsági gyűlésén az áraknak változatlan jegyzését határozta el. A forgalom ugy a nagyban, mint detailüzletben a rendes keretek között mozgott. *Gyümölcspálinka.* Uj főzésű törköly a piacaon van. Az Országos Gyümölcsspálinka Rt. az alapárakat hl. abszolotonként 30 pengővel csökkentette, ami mindenesetre az üzlet kifejlődésére kedvező lesz. Szilvában a termelés minimális, ennek tudható be, hogy ebben a cikkben a kiutalások állandóan fokozódnak. Eperben számbavehető mennyiség nincs a piacaon, a termelés már teljesen befejeződött. Borparlathal minőség és fizetési feltételek szerint az árak a főzdeben 3.50—3.70, forgalmi adó nélkül.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 10-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.67 (27.82); dollár 570.19 (573.10); hollandiai forint 229.35 (230.35); német márka 135.75 (135.75); svájci frank 110.65 (111.15) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül:* Csehkorona 16.84 (16.94); szerb dinár 10.04 (10.12); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.70 (64.10); román leu 3.36 (3.40); olasz lira 29.70 (30); osztrák schilling 80.175 (80.575) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Eredeti angol THE CHAMPION és saját készítésű Royal

Star kerékpárokat 180 P-től napi 16 P részletre. **Kerékpáralkatrészeket nagyban árban:** Kélsó gumí... 5.40 belső... 1.80

LÁNG JAKAB és FIA kerékpárgyártókereskedők
Budapest, VIII. ker., József-körút 41. szám.
Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1869.

Gyűjtsünk előfizetőket!

a

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCZI-UT 32. I. EM. I. AITÓ. — Rökös-kórházzal szemben.

VASÁRNAP számára!